

Valsts drošības komitejas zinātniskās izpētes komisija

WWW.LU.LV/VDKKOMISIJA

ZIŅAS

Sākums > Ziņas

Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfona Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā

LPSR VDK zinātniskās izpētes komisija
17.10.2017

Ieskatu LPSR valsts drošības ministra Alfona Novika biogrāfiskās ziņas no Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīva PA-15500. fonda, 2. apraksta, 7786. lietas veikusi LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas priekšsēdētāja vietniece juridiskās zinātnes jautājumos Dr. iur. Kristīne Jarinovska.

Apskats *.pdf datnes veidā pieejams šeit. Plašāka informācija - Kristīne Jarinovska, +37129777788.

Atbilstoši Alfona Latvijas Komunistiskās partijas (LKP)[1] Centrālās Komitejas (CK) nomenklatūras kadru personas lietā[2] Alfons Noviks, Andreja dēls ir dzimis 1908. gada 13. februārā Vitebskas guberņas Ludzas apriņķa Mihalovskas pagasta Silagaiju II sādžā, kas 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapas aizpildīšanas brīdī bija Ludzas apriņķa Mērdzenes pagasta Silagaiju II sādža. Minētajā kadru uzskaites personas lapā Alfons Noviks norādījis, ka viņš ir latvietis, ka viņa vecāki – Andrejs un Viktorija[3] – bijuši zemnieki, ka pirms un pēc 1917. gada Krievijas revolūcijas oktobra boļševiku apvērsuma jeb "Oktobra revolūcijas" viņu pamatnodarbe bijusi lauksaimniecība.[4] Raksturojot 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā ģimenes stāvokli un atbildot uz lūgumu uzskaitīt ģimenes locekļus, Alfons Noviks min sievu Emīliju Noviku, Andreja meitu, Noru Noviku, Alfona meitu (1941–2009), kā arī savu māti – Viktoriju Noviku.[5] Toreizējā dzīvesvieta bijusi tobrīd bijusi Baznīcas iela 19-4, Rīgā.[6] pārcelšanās uz dzīvi Mežaparkā, Rīgā personas lietā nav fiksēta, tāpēc vismaz personas lieta liedz formāli novērtēt iecības par Alfona Novika dzīvesveida saistību ar ieņemamajiem amatiem. Savā 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā Alfons Noviks precizē savas meitas vecumu, norādot, ka viņa ir četrus gadus veca, kā arī sievas nodarbi – LKP CK Skolu nodaļas vadītāja; turpat arī pieminēta, ka viņam nav radnieku, kurus būtu represējušas padomju institūcijas.[7] Brālis, nenorādot konkrēti vārdu un uzvārdu, minēts kadru uzskaites personas lapas sadaļā par nodarbi.[8] Tā ir arī visa konkrētajā LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā pieejamā informācija par Alfona Noviku, kurš atradās LKP CK nomenklatūrā līdz 1965. gadam, ģimēni. Salīdzinoši skopi sniegtā informācija apgrūtina novērtēt LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā un citviet sniegtās ziņas. Izvērstāku iespaidu par Alfona Novika ģimēni un viņa personību veidojošos apstākļus sniedz, piemēram, Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts arhīvā saglabājušies Alfona Novika cietuma pieraksti, kas veikti laika posmā no 1933. gada 4. oktobra līdz 1938. gada 18. novembrim.[9]

1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā Alfons Noviks min, ka ir pabeidzis Pušmucovas sešu klašu pamatskolu un Ludzas ģimnāziju[10], nekonkrēzējot mācību sākumu un beigas attiecīgajās izglītības iestādēs.[11] Vienīgā iecība LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā par skološanās laiku sniedz 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā veiktā piezīme, ka 1928. gadā septembrī Alfons Noviks devies uz Rīgu, kur iestājies Latvijas Universitātē.[12] Spriežot pēc 1940. gada 31. decembra *Ciņā* publicētā biogrāfiskā stāstījuma par Alfona Noviku kā PSRS Augstākās Padomes deputātu kandidātu, mācības Ludzas ģimnāzijā sāktas 1922. gadā[13] un turpinātas līdz ģimnāzijas trešajai klasei, kad viņu izslēdza. Gadu vēlāk mācības atsāktas un pabeigtas.[14]

Informācijas drumstas par Alfona Novika skolas gaitām pieejamas arī Politiskās pārvaldes kartotēkā. 1926. gadā sākumā Alfons Noviks bija nelegāli šķērsojis Latvijas Republikas un Krievijas Padomju Federatīvajā Sociālistiskajā Republikā (KPFSR) robežu. Minētais pievērsa Centrālās kriminālpolicijas politiskās pārvaldes, kas 1929. gada 6. decembrī, pamatojoties uz iekšlietu ministra Eduarda Laimiņa (1882–1982) un Politiskās pārvaldes priekšnieka Valdemāra Ozoliņa (1891–?) [15] parakstītu rīkojumu Nr. 148260, bija pārdēvēta par Politisko pārvaldi, uzmanību Alfonam Novikam, kas 1926. gada 27. janvārī noformēja kartiņu. Kartiņas piezīmēs norādīts, ka "Ludzā apmeklējis vidusskolu" un "pēc ziņām atrodas Maskavā, Butirkas cietumā".[16] Spriežot pēc rokraksta, tintes un konteksta, var secināt, ka pirms robežas šķērsošanas Alfons Noviks mācījies Ludzas ģimnāzijā, bet, nonākot KPFSR, bijis apcietināts.[17] izraidīts no PSRS administratīvā kārtā, saņemot ieeļošanas atļauju (iekšlietu ministrijas Ārzemnieku[18] nodaļas 1926. gada 30. aprīļa raksts Nr. 2975/IV)[19],[20] Rezultātā 1926. gada jūnijā Alfons Noviks atgriezās Latvijas Republikā no KPFSR.[21] Acimredzot, pēc atgriešanās Latvijas Republikā sniegtajiem paskaidrojumiem, kas fiksēti 1926. gada 27. janvārī noformētajā kartiņā, Alfons Noviks devās uz KPFSR, lai "lai turpinātu izglītību komunistiskā garā".[22] Tā vietā, ja vadās no Politiskās pārvaldes aģentūras ziņām, Alfons Noviks pavadīja laiku apcietinājumā. Spriežot pēc Politiskās pārvaldes aģentūras 1928. gadā sniegtajām ziņām, pēc atgriešanās no KPFSR Alfons Noviks turpināja mācības Ludzas ģimnāzijā, turklāt 1927. gadā mācību laikā "izrādījis komunistisku noskaņojumu".[23]

LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta neatspoguļo 1926. gada nelegālo robežas šķērsošanu un ar to saistītos notikumus, savukārt izslēgšana no skolas minēta vien personas lietā iekļautajā rakstā, kas publicēts 1946. gada 20. janvāra laikrakstā *Sovetskaja Latvija (Советская Латвия)* un kas ietver biogrāfisko stāstījumu par Alfona Noviku. Rakstā izslēgšana pieminēta tikai, lai ilustrētu, ka Novika tiekšanās pēc izglītības, grūtības, kas bijis jāpiedzīvo, lai varētu izglīties, nav atturējušas no riska zaudēt iespēju izglīties, iesaistoties ciņā par taisnību. *Sovetskaja Latvija* raksta autores Kiras Verhovskas (1907–1980) versijā ciņa par taisnību esot izpaudusies kā nelegāla jauniešu pulciņa organizēšana skolā.[24] Šāda izslēgšanas no skolas versija sasauca ar 1940. gada 31. decembra *Ciņā* publicēto biogrāfisko stāstījumu:

"Ģimnāzijā viņš organizē nelegālo skolnieku pulciņu, kur jaunie revolucionāri iepazīstas ar marksistisko literatūru un paši izdod savu žurnālu. Par to uzzina direktors, un trešā klasē Alfonu izslēdz no skolas." [25]

Konkrētāk notikušo atspoguļo 1948. gada 7. jūnija Alfona Novika autobiogrāfija, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīva PSKP CK Politbiroja fondā.[26] Šeit teikts, ka, mācoties Ludzas ģimnāzijā, Alfons Noviks ir piedalījies skolēnu pagrīdes pulciņā. 1924. gadā izglītības ministra biedra Staņislava Jaudzema[27] (1890–1969) uzstāšanās laikā priekšvēlēšanu sapulcē Noviks organizēja "«kaķu» koncertu", par ko viņu izslēdza no ģimnāzijas.[28] Analizējot izslēgšanas no skolas apstākļus, jāskata konkrētie notikumi kontekstā. Piemēram, ievērojamas debātes valsts budžeta sakarā 1. Saeimas V sesijas 10. sēdē 1924. gada 15. maijā un 11. sēdē 1924. gada 16. maijā, spriežot par izglītības ministrijas budžetu. Tās atklāj pastiprinātas uzmanības pievēršanu izglītības darbinieku un izglītojamo politiskajai pārliecībai. Hermanis Salnis (1877–?), deputāts no Latviešu zemnieku savienības, aizrādīja uz "internacionāla izglītības" sekām un izglītības ministrijas atbildību:

Drukāt
Sašaurināt tekstu
Sadalīt tekstu kolonnās

Alfons Noviks. Latvijas Valsts arhīva PA-15500. fonda 2. apraksta 7786. lietas 4. lappuse.

"Runāju to tikai tādēļ, lai parādītu, kādus augļus ir nesusi internacionālā politika mūsu skolā. Vairāk kā pāris desmiti jaunekļu padarīti nelaimīgi, sēž tagad cietumos, kur patiesībā vajadzētu sēdēt tiem skolotājiem, kas viņus tur iegruduši. Neesmu arī domājis, ka tagadējā valdība ķersies pie šo nebūšanu novēršanas un skolu izvēdināšanas no nevēlamā gara. To viņa nespēj. Ja viņa to domātu darīt, tad viņu pašu izvērtītu." [29]

Salnis, atsaucoties uz "tādiem avotiem, kurus jūs [deputāti] nevarat apšaubīt" [30], norādīja, ka apcietināto par darbību komunistiskās organizācijās skolēnu skaits neatbilstoši reālo skolēnu iesaistes apmēru. Salņa uzstāšanās, sevišķi konkrētu piemēru uzskaitījums uzjundīja sašutumu, ko steidzās paust un vismaz daļēji atspēkot teikto, piemēram, 1. Saeimas V sēdēs 11. sēdē 1924. gada 16. maijā Eduards Jaunzems (1872–1935, deputāts no Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas) un Voldemārs Bastjānis (1884–1975, deputāts no Latvijas Sociāldemokrātiskās strādnieku partijas). [31] Lai gan Bastjānis aizrādīja, ka skolēnu nevēlamu rīcību ir jāapkarro ar pedagoģiskiem, nevis žandarmerijas līdzekļiem, tomēr viņš savā runā netieši apstiprināja kā pieļaujamo risinājumu izslēgšanu no skolas, aizrādot, ka viens no Salņa minētajiem skolēniem patiesībā bija izslēgts "par nepieklājīgu uzvešanos" no konkrētajā skolā mācīties vien pusgadu. [32]

Vēl izpratnei par izslēgšanu der minēt, ka gadu pēc tam, kad Alfons Noviks sāka mācības Ludzas ģimnāzijā, proti, 1923. gadā par tās direktora vietas izpildītāju kļuva Jānis Turkopuls (Turkopuls), Pētera dēls (1899–1939), kas Ludzas ģimnāzijas direktora amatu pilda līdz savam nāves brīdim 1939. gada 2. oktobrī. [33] Jānis Turkopuls 1917. gadā beidz skoloties Pēterburgā. [34] 1918. gadā sāk darbu Līvānu augstākajā četru klašu skolā kā vēstures skolotājs, 1919. gada sākumā "lielinieki viņu arestē un aizved uz Daugavpili" [35]. 1919. gada pavasarī Turkopuls iestājas Latvijas Republikas armijā un piedalās Brīvības cīņās [36]. No 1920. gada līdz 1927. gadam studē Latvijas Universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātes baltu filoloģijas nodaļā, tomēr studijas pārtrauc, neiegūstot akadēmisko grādu. [37] Atbilstoši 1925. gada 15. jūlija lēmumam Nr. V-2313, ko parakstīja izglītības ministrs Arvīds Kalniņš, Skolu virsvaldes direktors Reinis Liepiņš, Vidusskolu direktors Kārlis Ozoliņš, kas pamato Ludzas apriņķa reālgimnāzijas pārņemšanu no 1925. gada 1. aprīļa valsts uzturēšanā un pārdēvēta par Ludzas valsts vidusskolu, reālgimnāzijas direktora vietas izpildītājs Jānis Turkopuls bija atstāts par vidusskolas direktora izpildītāju atšķirībā no skolotājiem un cita personāla, kas bija atbrīvoti no dienesta līdz ar 1924./25. mācību gada beigām 1925. gada 31. jūlijā. [38] Alfona Novika "izlēciens" šādos apstākļos objektīvi izpelnījās mazu toleranci. Tajā pašā laikā skola, ievērojot Hermaņa Salņa teikto minētajās Saeimas debatēs un Politiskās pārvaldes pastiprinātu interesi par skolēnu "komunistisku noskaņojumu", ko apliecina Politiskās kartotēkā iekļautajām ziņām par Alfonu Noviku, [39] izvēlējās pedagoģisku, nevis žandarmerisku risinājumu, jo nav ziņojusi par notikušo Politiskajai pārvaldei, turklāt Jāņa Turkopola vadītā skola atkal uzņēmusi Alfonu Noviku. Jānis Turkopuls savulaik veicinājis izpratni, ka izloksnē, aizstāvot, ka tām ir vieta latviešu skolās un ka tās nekaitē latviešu valodas apgūšanai, kā arī sniedzis ieguldījumu latviešu valodas augšzemes dialekta latgalisko izlokšņu rakstu valodas literatūras un publicistikas pieejamības nodrošināšanai. [40] Iespējams, ka tieši direktora iespaidā Alfons Noviks būdams ieslodzījumā, piemēram, sarakstē ar ģimeni izmantoja latviešu valodas augšzemes dialekta latgalisko izlokšņu rakstu valodu. [41] Tāpat iespējams, ka direktora piemērs licis izvēlēties studijas Latvijas Universitātes Filoloģijas un filozofijas fakultātē.

1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā Alfons Noviks ir minējis, ka viņam ir nepabeigta augstākā izglītība, norādot, ka ir mācījis Latvijas Universitātes vēstures nodaļā no 1928. gada oktobra līdz 1932. gadam un ka studijas pārtraucis trešajā kursā. [42] Izpratnei par to, kā vērtējams ieraksts par nepabeigtu augstāko izglītību un kas kalpoja par pamatu attiecīga ieraksta veikšanai darba tiesiskajos dokumentos, jāmin, piemēram, 1945. gada 22. novembra LPSR Tautas Komisāru Padomes lēmums Nr. 890 par darba grāmatīņu izsniegšanas nokārtošanu Latvijas PSR tautas komisāriātos un iestādēs instrukcija par darba grāmatīņu izpildīšanu, uzskaiti un atskaiti, kur, cita starpā minēts:

"Dzimšanas gads, vidējā un augstākā izglītība jāieraksta tikai uz dokumentu pamata, zemāko izglītību var ierakstīt pēc strādnieka vai kalpotāja izteicieniem (PSRS TKP 1938. gada 20. decembra lēmuma 10. p.).

Personām, kas pabeigušas septiņgadīgo vidējo skolu, strādnieku fakultāti, sagatavošanās kurss augstākajām mācības iestādēm, ailē «izglītība» jāraksta «vidējā». Attiecībā uz personām, kam ir nepabeigta augstākā izglītība, ailē «izglītība» jāraksta «nepabeigta augstākā» (VACP paskaidrojums, publicēts «Darba ļaužu deputātu padomes Ziņotājā» Nr. 8 1939. gada 10. janvārī).

Ailē «arods» jāuzrāda pamatprofesija, saskaņā ar paša strādnieka vai kalpotāja izteicieniem. [43]

Minētais liecina, ka nepabeigta augstākā izglītība bijusi formāli noteikta izglītības pakāpe ar atbilstošām tiesiskām sekām, tomēr, neesot pieejamiem Vissavienības arodbiedrību centrālās padomes paskaidrojumiem (tie nebija publicēti reizē ar instrukciju), nevar spriest par formālām prasībām attiecībā uz nepabeigtu augstāko izglītību laikā, kad aizpildīta kadru uzskaites personas lapa. Salīdzinājumam jāmin, ka, piemēram, vēlākais LPSR VDK priekšsēdētājs Longins Avdjukevičs, esot septiņu klašu izglītībai [44] un neievērojot formālos uzņēmšanas kritērijus [45], divu mācību gadu laikā no 1947. līdz 1949. gadam LKP CK Republikāniskajā partijās skolā ieguva nepabeigtu augstāko izglītību. [46] Tāpat nevar novērtēt, vai minētais apgalvojums par nepabeigtas augstākās izglītības esību bija jāapliecina ar atbilstošu dokumentu vai arī tolaik pieticis ar "izteicieniem".

Vienā no 2017. gada LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas zinātniskās konferences 1984 ziņojumiem norādīts uz 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapas ieraksta par nepabeigtas augstākās izglītības esību neatbilstību. [47] atsaucoties uz Latvijas Universitātes studējošā Alfona Novika studenta lietu. [48] Minētie dokumenti [49] atklāj ne tikai to, cik bijis niecīgs nokārtoto pārbaudījumu īpatsvars, bet arī vismaz daļēji apgāž LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā iekļautajā 1946. gada 20. janvāra rakstā pausto, ka studijas pārtrauktas finanšu līdzekļu trūkuma dēļ. [50]

No 1928./29. akadēmiskā gada pirmā semestra studiju priekšmetiem Alfons Noviks sekmīgi bija nokārtojis tikai vienu studiju priekšmetu – Latvijas vēsturi. Turklāt, spriežot pēc ieraksta studiju grāmatīņā, ko veica docents Jānis Bērziņš [51], pārbaudījums bija nokārtots vien 1929. gada 11. septembrī. Toties nenokārtoti palikuši vēl 14 studiju priekšmeti – "Latv. val. propaid. kurss" pie profesora Ernsta Blesses, "Vācu val. I. k." pie lektora Jāņa Zariņa, "Grieķu val. I. k." pie docenta Paula Jureviča, "Romās vēst." pie profesora Augusta Tenteļa, Ievads filozofijā pie Pētera Zālīša, "Mākslas vēst." pie docenta Borisa Vippera, "Horatiji" pie docenta Kārļa Strauberga, "Filozofijas vēst." pie profesora Pētera Zālīša "Seno aust. vēst." pie profesora Franča Baloža, "Vispārīgā pedagogija" pie docenta Aleksandra Dages, [52] "Vispārīgā psiholoģija" pie profesora Paula Dāles, "Loģika ar atziņ. teoriju" pie docenta Rūdolfa Jūrgena, "Angļu val. I. k." pie lektora Viliama Vīlsona un "Historiografija" pie profesora Leonīda Arbuza. [53] No 1928./29. akadēmiskā gada otrajā semestrī minētajiem studiju priekšmetiem [54] bija nokārtoti vien divi – 1930. gada 24. janvārī sekmīgi "Latv. val. propaid. kurss" pie profesora Ernsta Blesses, "Grieķu val. I. kurss" ieskaitīts pie docenta Paula Jureviča –, bet nenokārtoti palikuši pārbaudījumi 13 studiju priekšmetos.

No 1929./30. akadēmiskā gada pirmajā un otrajā semestrī plānotajiem nav nokārtots neviena pārbaudījums. I semestrī bija plānoti: Latvijas vēsture pie docenta Jāņa Bērziņa, "Eģiptes 18.–21. din. (sp. k.)" pie profesora Franča Baloža, Metodoloģija pie profesora Augusta Tenteļa, "Angļu val. II. k." pie lektora Viliama Vīlsona, "Vācu val. II. k." pie lektora Jāņa Zariņa, "XVII.–XVIII. g. s. vēst." pie docenta Roberta Vippera, "Grieķu val. II. k." pie docenta Paula Jureviča, [55] "Pusaudžu un jaunekļu psih." [56] pie docenta Rūdolfa Jūrgena, "Ievads valodniecībā" pie profesora Pētera Šmita, [57] "Sengrieķu mākslas vēsture" pie profesora Franča Baloža, "Grieķu vēsture" pie docenta Pētera Kiļauka, [58] "Seminārs Latv. arheol." [59] pie profesora Franča Baloža, "Sem. Livon. XVIII. publicist." [60] pie profesora Roberta Vippera. [61] II semestra plāns bija līdzīgs I semestrim, klāt nāca "Reformāciju vēst." pie profesora Leonīda Arbuza. [62]

No 1930./31. akadēmiskā gada pirmajā semestrī plānotajiem septiņiem pārbaudījumiem nav nokārtots neviena, proti: "Latvijas vēst. 18. [.] 19. g. s." pie docenta Jāņa Bērziņa, Viduslaiku vēsture pie profesora Augusta Tenteļa, "Angļu val. III k." pie lektora Viliama Vīlsona, "Vēstures metodika" pie docenta Jāņa Bērziņa, Ievads valodniecībā pie profesora Pētera Šmita, "Vispārīgā arheoloģija" pie profesora Franča Baloža, Grieķu vēsture pie docenta Pētera Kiļauka. [63]

Spriežot pēc spiedoga par minimāmu nokārtošanas pagarināšanu un rokrakstā norādīto laiku 1931. gada 15. janvārī, Alfons Noviks nebija savlaicīgi nokārtojis minimumu, un tā nokārtošanai dota atkārtota iespēja. [64]

Ieraksts studiju plānā par to, ka 1931. gada 21. februārī[65] Alfonu Noviku eksmatrikulēja,[66] norāda, ka Filoloģijas un filozofijas fakultātes Vēstures nodaļas prasības nav izpildītas. Tā kā Alfona Novika studenta lieta ir nepilna[67], izņemot studiju grāmatīņu un studiju plānu nekā cita attiecīgajā lietā,[68] nevar priekš par finansiālām saistībām, tajā pašā laikā lietā esošie dokumenti liecina par nenokārtotām akadēmiskām saistībām – minimumu. 1948. gada 7. jūnijā Alfona Novika autobiogrāfijā, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīva PSKP CK Politbiroja fondā, atšķirībā no LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā esošās 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijas, atklāti sarežģījumi ar minimuma nokārtošanu, saistot to Alfona Novika sabiedriskajām aktivitātēm, turpat arī teikts, ka draudi būt izslēgtam nenokārtotā minimuma dēļ likuši pievērsties mācībām un atstāt sabiedriskās aktivitātes.[69] Norādāms, ka atbilstoši Filoloģijas un filozofijas fakultātes *Noteikumu pārbaudījumiem akadēmiskā grāda iegūšanai* 1. punktam, personai, kas vēlējās iegūt akadēmisko grādu, bija jāizpilda akadēmiskās saistības, kas pieļauj gala pārbaudījumu kārtošānu. Turpat noteiktas trīs veida akadēmiskās saistības. Pirmkārt, bija jānoklausās visi studiju plānā paredzētie studiju priekšmeti un jānokārto pārbaudījumi. Otrkārt, bija jāizpilda paredzētie rakstu darbi. Treškārt, bija jāpiedalās visos paredzētajos semināros un citās praktiskās nodarbībās.[70] Laika posmā no 1928. gada 10. oktobra līdz 1931. gada 21. februārim Alfons Noviks bija nokārtojis vien trīs studiju priekšmetus – Latviešu valodas propedagoģiju, Latvijas vēsturi un Grieķu valodas I kursu –, kas bijuši vispārīgie priekšmeti un kas ir tikai niecīga daļa no studiju plānā ietvertajiem – vispārīgajiem, galvenajiem un ieteicamajiem priekšmetiem un semināriem.[71] Spriežot pēc Alfona Novika LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā esošajiem dokumentiem, nepabeigtas augstākās izglītības esība nav apšaubīta, jo, piemēram, 1950. gada 20. februāra raksturojumā, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnberziņš, norādīts, ka Alfona Novikam ir "nepabeigta augstākā izglītība [.] pabeigti 3 kursi Latvijas Valsts universitātes vēstures [un] filoloģijas fakultātē"[72].

Papildinājumā kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka 1952. gadā Alfons Noviks bija beidzis PSKP CK Augstāko partijas skolu, iegūstot partijas politisko izglītību,[73] savukārt 1959. gada 12. novembra izziņā, ko parakstīja LKP CK kadru sektora vadītāja atvietotājs, PSKP CK Augstākās partijas skolas neklāties nodaļa bija pabeigta 1951. gadā.[74] Norādāms, ka arī LPSR lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova 1954. gada 11. janvāra lūgumā Nr. 51/1k LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnberziņam minēts, ka Alfons Noviks beidzis PSKP CK Augstāko partijas skolu 1952. gadā Maskavā.[75] PSRS šāda izglītība bija pielīdzināta augstākajai izglītībai, kas atspoguļojas, piemēram, 1954. gada 11. janvāra raksturojumā, ko parakstīja LPSR lauksaimniecības ministrs Aleksandrs Ņikonovs (1918–1995). Raksturojumā, cita starpā norādīts, ka Alfons Noviks ieguvis augstāko izglītību, beidzot PSKP CK Augstāko partijas skolu.[76] Konkrētākas ziņas par mācībām PSKP CK Augstākajā partijas skolā LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā nav.

Uz 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā iekļautajiem jautājumiem par zinātnisko grādu, zinātniskajiem darbiem un izgudrojumiem, Noviks atbildēja noliedzoši.[77] Savukārt uz jautājumu par svešvalodu un PSRS tautību valodu zināšanām norādīja, ka vāji zina vācu un franču valodu un labi pārvalda latviešu un krievu valodu.[78] Spriežot pēc Alfona Novika piezīmju kladēm, kas vestas, atrodoties ieslodzījumā, un kas ietver gan franču un vācu valodu mācību pierakstus, gan arī ietver lasāmo literatūru franču, angļu, vācu un krievu valodās,[79] var secināt, ka vērtējums par franču un vācu valodas zināšanām nav pārspīlēts. Reizē tas rada pamatotu jautājumu par iemiesiem, kādēļ valodu zināšanas nav atklātas pilnībā, tostarp, nekas par grieķu valodu, kas ir viens no trim Latvijas Universitātē nokārtotiem studiju kursiem,[80] un kādēļ tās novērtētas pieticīgi, ja studijas Latvijas Universitātē uzdotas par nepabeigtu augstāko izglītību.

1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā norādīts, ka kopš pārcelšanās uz Rīgu Alfons Noviks sāk patstāvīgu dzīvi un strādā dažādos darbos, lai nopelnītu iztikai.[81] 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā precizēts, ka no 1928. gada septembra līdz decembrim Alfons Noviks veica gadījuma darbus Rīgā, no 1928. gada decembra līdz 1929. gada janvārim bija Rīgas muitas noliktavas uzraugs un sargs, bet no 1929. gada februāra līdz 1931. gada aprīlim Satiksmes ministrijas Šoseju un zemes ceļu departamenta 1. (Rīgas) rajona rēķinvedis[82].[83]

1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā vēl neietvēra jautājumu par dalību organizācijās – "SSS [Strādnieks, sports un sargs – paramilitāra Latviešu sociāldemokrātiskās strādnieku partijas jaunatnes organizācija], Aizsargos, Pērkoņkrustā, studentu korporācijās, jauniešu un [citās] organizācijās"[84] –, kas atrodams vēlākajos gados, piemēram, Alberta Sieka LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā esošajā 1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapā. Ievērojot minēto, Alfona Novika LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta neatklāj viņa sabiedriskās aktivitātes studiju laikā, kas, piemēram, aprakstītas 1948. gada 7. jūnijā Alfona Novika autobiogrāfijā, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīva PSKP CK Politbiroja fondā, kur minēts, ka Alfons Noviks esot gluži kā visi studenti no Latgales bijis Latgales studentu biedrībā, jo valdība ar šīs biedrības starpniecību sniegusi finansiālu atbalstu studijām,[85] Latgales studentu biedrība bija dibināta 1921. gada[86] 12. maijā[87], tās dibināšanas ierosinātāji bijuši Jezups Trasuns[88] (1898–1978), Vinca Barkāns (1889–1947) un Pēteris Šadurskis (1893–1965)[89]. Pamatojoties uz 1932. gada 25. oktobra biedrības pilnsapulces lēmumu un 15. decembra statūtu grozījumiem, Rīgas apgabaltiesas reģistrācijas nodaļa 1932. gada 21. martā pieņēma lēmumu, kā rezultātā Latgales studentu biedrība pārdēvēta par Latvijas Universitātes studentu biedrību *Montania*. [90] Atsevišķos avotos minēts pēdējais nosaukums, aprakstot Alfona Novika darbību Latgales studentu biedrībā.[91] Spriežot pēc oficiālām publikācijām, Alfona Novika studiju laikā Latgales studējošajiem piešķirta stipendijas Kultūras fonds, kas lēmumu pieņēma domes sēdēs, pamatojoties uz lietpratēju komisijas atzinumu, kas konkrētajā gadījumā bija Latgales studentu stipendiju komisija saziņā ar Latvijas Universitātes studentu stipendiju komisiju.[92] Priekšstatam jāmin daži skaitļi. Laika posmā no 1929. gada 1. aprīļa līdz 1930. gada 1. aprīlim Kultūras fonds Latvijas Universitātē studējošajiem bija piešķīris atsevišķi "Studējošo stipendijas" LVL 70 000 apmērā un "Latgales studējošo stipendijas" LVL 25 000 apmērā. Latvijas Konservatorijas un Latvijas Mākslas akadēmijas audzēkņiem bija piešķirtas stipendijas LVL 5 000 apmērā katrā no minētajām augstskolām, atsevišķi neizšķirot Latgales studējošos.[93] 1930./31. gada budžetā bija paredzētas "Stipendijas Latgales studējošiem iekšzemē un ārzemēs" LVL 15 000 apmērā. Salīdzinājumam – "Stipendijas zinātņu augstskolu audzēkņiem" bija LVL 45 000, "Stipendijas skaņu mākslas augstskolu audzēkņiem" LVL 3 000 un "Stipendijas tēlojošo mākslu augstskolu audzēkņiem" LVL 3 000.[94] Paradoxāli, bet *Montania* filistru un goda filistru starpā bijuši ne tikai Francis Trasuns (1864-1926), Vladislavs Rubulis (1887-1937), bet arī Staņislavs Jaudzems,[95] kura uzstāšanās traucēšana bijusi par pamatu Alfona Novika izslēgšanai no Ludzas ģimnāzijas un kas, acīmredzot, netraucēja Alfonam Novikam kļūt par Latgales studentu biedrības biedru un pēc atsevišķām ziņām arī par tās valdes locekli.[96]

Studiju pārtraukšana, spriežot pēc 1954. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā norādītā, atkal pievērsa Alfonu Noviku sabiedriskajām aktivitātēm, par ko liecina atbilde uz jautājumu par dalību citās partijās. Proti, no 1931. līdz 1932. gadam Alfons Noviks piedalījās "Latgales progresistu apvienībā". Piezīme iekavās uzsver, ka viņš bijis vadības revolucionārajā opozīcijā.[97] Iespējams, ka PSRS okupācijas laikā Noviks šo savu darbību skaidroja kā entrismu. Ar "Latgales progresistu apvienībā" šeit acīmredzami domāta Latgales zemnieku progresīvā apvienība, kas 1931. gadā 14. jūnijā Rēzeknē bija sanākusi uz divu partiju – Latgales demokrātisko zemnieku un Latgales progresistu partijas –, kas iepriekš bija noturējušas kongresus, apvienošanās sapulci Rēzeknes tautas pilī. Sapulcē runātajā starpā bija apvienības pirmais vadītājs Vladislavs Rubulis, kas norādīja, ka ar šo "iesākts jauns posms Latgales kultūrelī-sabiedriskā dzīvē"[98]. Tāpat runājuši deputāti Jezups Trasuns un Antons Dzenis (1893–1942). Pēc apvienošanās kongresa visi devās gājienu uz "Brāļu kapiem un pie Latgales atmodas darbinieku Franča Trasuna un brāļu Skrindu kapiem, uz kuriem nolika ziedus"[99].

Ieraksts 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā par nodarbi pēc studiju pārtraukšanas norāda, ka studiju pārtraukšana Alfonam Novikam liek atgriezties pie ģimenes. No 1931. gada maija līdz septembrim viņš ir nodarbināts pie brāļa lauku darbos Ludzas apriņķī. Tomēr jau 1931. gada oktobrī Noviks atgriežas Rīgā, kur līdz 1932. gada martam pilda Rīgas pagaidu strādnieku slimnīcas kases iemaksu kontroliera pienākumus.[100] Tad atkal, spriežot pēc kadru uzskaites personas lapā norādītā, atgriežas pie ģimenes, jo norāda, ka no 1932. gada marta līdz augustam veic laukstrādnieka darbus Ludzas apriņķī.[101] 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā nesniedz papildus informāciju par šo laiku.[102]

Savukārt 1948. gada 7. jūnijā Alfona Novika autobiogrāfijā, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīva PSKP CK Politbiroja fondā,[103] sniegta salīdzinoši atšķirīga informācija, jo norādīts, ka tikmēr, kamēr pēc 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapas veikti laukstrādnieka darbi Ludzas apriņķī, Alfons Noviks vairākus mēnešus no 1932. gada aprīļa atradies PSRS, kur viņu nosūtīja LKP 1. maija svētku sakarā.[104] Spriežot pēc

Politiskās pārvaldes kartotēkā esošajām ziņām, šajā laikā Politiskā pārvalde atkal pievērs uzmanību Alfona Novika gaitām, par ko liecina ieraksts:

"1932. gada 31. jūlijā Ludzas tuvumā, mežā pie Mērdzenes lielceļa, vadījis LKP. un LKJS. Ludzas rajona organizācijas apvienoto šūnu pārstāvju apspriedi." [105]

Politiskā pārvalde liecina, ka 1932. un 1933. gadā Alfons Noviks aktīvi piedalās "LKP nelegālajā darbā" [106]. "1933. g. piedalījies konferencē kā LKJS Latgales apg. komit. loceklis." [107]

Politiskās pārvaldes aģentūras fiksētā aktivitāte saistāma ar 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā norādīto, ka Alfons Noviks ir PSKP biedrs kopš 1932. gada jūnija (biedra kartes Nr. 4762763, vēlāk Nr. 06717828 [108]), ka PSKP biedru rindās viņu uzņēmusi Daugavpils pilsētas komiteja. Turpat norādīts, ka viņš nav bijis iepriekš izslēgts vai izstājies no PSKP, nav bijis "antipartijas grupējums" un to starpā, kas "svārstījušies par partijas līnijas īstenošanu", viņš nav bijis VLKJS biedrs, tāpat kā nav bijis nevienā arodbiedrībā. [109] 1948. gada 7. jūnija Alfona Novika autobiogrāfijā, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīva PSKP CK Politbiroja fondā, iekļauts izvērsts stāstījums par komunistisko pagrīdi, tās organizāciju un pieseju Alfona Novika studiju laikā, kā arī viņa aktīvu līdzdalību LKP aktivitātēs. Turpat ir arī norāde, ka Alfons Noviks bija izturējis LKP noteikto pārbaudes laiku, aicināts iestāties LKP, pat piedalījies šūniņas organizēšanas sēdē, bet sakari pārtrūkuši, jo pastiprinājās komunistu vajāšana. [110] Tomēr nekas LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā par aktivitātēm LKP labā pirms 1932. gada jūnija neliecina.

1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā Kā savu pamatnodarbi pirms kļūt par PSKP biedru Alfons Noviks norādījis "kalpotājs" [111], kas gluži nesakrīt ar to, kas norādīts lapas otrajā pusē, jo iestāšanās LKP brīdī Alfons Noviks, vismaz formāli, veica laukstrādnieka darbus. Jautājums par stāžu "kalpotāja" statusā palicis neatbildēts. Noviks kā savu sociālo stāvokli norādījis – kalpotājs. [112]

No 1932. septembra līdz 1933. gada augustam Alfonu Noviku iesauc obligātajā dienestā Latvijas Republikas armijā. Dienesta gaitas Noviks vada kā ierindnieks Rīgā 4. Valmieras kājnieku pulkā. [113] No 1933. gada augusta līdz 1933. gada oktobrim Noviks pilda Vissavienības Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienības (VLKJS) Latgales nodaļas sekretāra pienākumus Daugavpilī. [114] Atbilstoši 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijai 1933. gadā Alfonu Noviku arestē un par "revolucionāro" darbību notiesā uz 8 gadiem "katorgas darbu" veikšanai. [115] Minēto Alfons Noviks arī norādījis, atbildot jautājumam par dalību "revolucionārā kustībā" un represijām "par revolucionāro darbību līdz Oktobra revolūcijai", [116] savukārt atbildē uz jautājumu par to, vai saukts pie atbildības tiesā, ievēlvis svītru [117]. Ieslodzījumā bijis Daugavpils cietumā un Rīgas Centrālcietumā. 1938. gada 18. novembrī, kā norāda Noviks, viņš bija atbrīvots saskaņā ar amnestiju, kas attiecās uz politieslodzītajiem, kuri arestēti "pirms Ulmaņa apvērsuma". [118] 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā laika posmā no 1933. gada oktobra līdz 1938. gada novembrim veikto nodarbi Alfons Noviks raksturo lakoniski – "politieslodzītāis". [119]

Atbilstoši Politiskās pārvaldes kartotēkai Alfona Novika dzīvesvietā –

"LKP darbinieka Antona Graniša [Granīts] dzīvoklī, Daugavpilī, Miesnieku ielā, 6/8, kur, pēc aģentūras ziņām, 1933. g. 3. oktobrī bijusi paredzēta viena no kārtējam LKP darbinieku apspriedēm. Tai pašā vienā Novika istabā izdarītā kratīšanā atrasts liels vairums kompromitējošu materiālu (kommūn. proklamācijas, tēzes, rezolūcijas, brošūras un t.t.) un 1 automāt. revolveris ar 4 kaujas patronām. Pierakstījis policijā uz kāda Aleksa Boldina dokumentiem." [120].

Citā kartiņā precizēta adrese – Daugavpilī, Miesnieku ielā, 6/8–6 – norādīts, ka Alfons Noviks "noirejis istabu Daug. kom. org. dalībnieku Antona Granita un viņa sievas Zēlmas dzīvoklī". [121] Spriežot pēc periodikā pieejamām ziņām, Antons [122] un Zelma Granīti, kopā vēl ar Jezupu Truksānu [123] un Pēteri Leipčānu bija apcietināti līdz ar Alfonu Noviku. [124] Citā kartiņā sniegtā informācija precīzē arī to, ka izņemts bijis *Franz Stock Maschinenbau und Werkzeugfabrik* ražots ierocis. [125] Turklāt, ievērojot to, ka nav ziņu par to, ka Latvijā būtu bijuši sastopami šī ražotāja revolveri, un ievērojot to, ka periodikā, piemēram, dienesta *Stock* sistēmas 7,65 kalibra ieroči, par kuru nozaudēšanu ziņojusi policija [126] vai robežsardze [127], apzīmēti gan kā pistole, gan kā revolveris, pieļaujams, ka konkrētajā gadījumā domāta *Franz Stock* pistole. [128] Savukārt ziņa par to, ka Ciblas pagasta valdes par nederīgiem izsludināto nozaudēto dokumentu starpā ir Latvijas Republikas iekšzemes pase ar Aleksa Boldina vārdu un karaklausības apliecība ar Aleksa Boldina, Albina dēla, vārdu, par ko 1934. gada 15. janvārī publicēts *Valdības Vēstnesis*, [129] tātad pēc Alfona Novika apcietināšanas un pirms tiesas sprieduma pasludināšanas pirmajā instancē, maz ticams ir sakrītība.

Tātad 1933. gada 4. oktobrī sāka izziņa, 9. oktobrī izziņa nosūtīta Latgales apgabaltiesas prokuroram un 1934. gada 23. aprīlī Latgales apgabaltiesas I kriminālodaļa nolēmj sodīt Alfonu Noviku [130] ar spaidu darbiem uz astoņiem gadiem, tiesību zaudēšanu un sešu mēnešu iepriekšējā apcietinājumā pavadītā laika ieskaitīšanu. [131] 1934. gada 23. augustā spriedums uzdots izpildei. [132] Daugavpils apgabaltiesa 1935. gada 9. janvārī, skatot apelāciju, nospriež sodīt ar astoņiem gadiem spaidu darbos, apvienojot Daugavpils apgabaltiesas I kriminālodaļas 1934. gada 23. aprīļa spriedumu par astoņiem gadiem spaidu darbos un tiesību zaudēšanu un Daugavpils V iecirkņa mirtiesneša 1933. gada 27. novembra tiesas pavēli par LVL 15 vai piecām dienām arestā, kas noteikts par ieroča turēšanu bez atļaujas [133]. [134] Spriedums nodots izpildei 1935. gada 22. februārī. [135] Alfons Noviks no 1933. gada 4. oktobra līdz 1934. gada 13. septembrim atradās Daugavpils cietumā, tad tika pārvests uz Rīgas Centrālcietumu. [136] 1938. gada 18. novembrī atbilstoši Amnestijas likumam Noviks atsvabināts no apcietinājuma. [137] tobrīd atrodoties Rīgas Centrālcietumā [138].

1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka pēc atbrīvošanas līdz 1939. gada februārim bijis privātsundu skolotājs Rīgā, tad no 1939. gada februāra līdz 1940. gada jūnijam bija noliktavas vadītājs [139] Rīgā [140] Tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrībā *Šķiedra* [141], kuras pamatnodarbe saistīta ar lauksaimniecības ražošanu un dažādu citu preču tirdzniecību un kuras darbība atklāta 1937. gada 1. oktobrī [142]. 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijā nekas konkrētāks par veicamo darbu Tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrībā *Šķiedra* noliktavā nav. Laika periods līdz "S.[arkanās] Armijas ienākšanai Latvijā un Tautas Pagaidu valdības izveidošanai 1940. gada jūnijā" [143] raksturots vien ar norādi par iesaistīšanos "LKP rindās" [144]. No 1940. gada jūnija līdz augustam Alfons Noviks "partijas norikots" [145] pildīja leklīti ministrijas Politiskās pārvaldes Daugavpils rajona priekšnieks. [146]

No 1940. gada augusta līdz 1941. gada oktobrim Alfons Noviks ir LPSR iekšlietu tautas komisārs, no 1941. gada oktobra līdz 1943. gada decembrim – PSRS iekšlietu tautas komisariāta, vēlāk Valsts drošības tautas komisariāta nodaļas priekšnieks Maskavā. [147] Izziņa, kas sagatavota par Savienības Padomes deputāta kandidātu Alfonu Noviku, Andreja dēlu, kas izvirzīts no Rēzeknes vēlēšanu apgabala Nr. 645, precizēts, ka Alfons Noviks bijis PSRS Valsts drošības tautas komisariāta 4. pārvaldes nodaļas priekšnieks. [148] No 1943. gada decembra līdz 1944. gada augustam [149] (jūlijam [150], maijam [151]) ir LPSR Valsts drošības tautas komisariāta operatīvas grupas priekšnieks Pavlovoposadā, bet no 1944. gada augusta [152] (jūlijā [153], maijā [154]) ir LPSR valsts drošības tautas komisariāts. [155] LPSR valsts drošības tautas komisāra amatā viņš ir līdz 1946. gada martam [156], kad komisariāts pārdēvēts ministrijai. Alfons Noviks ir LPSR Valsts drošības ministrs līdz 1953. gada februārim. [157]

1944. gada 12. maijā LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru nodaļas priekšnieka O. Augusta parakstītajā raksturojumā līdzās vispārīgai informācijai par Alfonu Noviku, norādot dzimšanas gadu, tautību, stāžu PSKP, norādi uz sociālo izcelsmi no zemniekiem un nepabeigto augstāko izglītību, minēts, ka Noviks bijis

"pagrīdes Latvijas komjaunatnes un partijas darbinieks. Par revolucionāro darbību ilgus gadus bija ieslodzīts fašistu cietumā". [158]

Darbs PSRS Valsts drošības tautas komisariātā raksturots tikai atsaucēs veidā uz saņemto Sarkanās Zvaigznes ordeni. Arī personiski Noviks raksturots lakoniski, proti, "disciplinēts, enerģisks un savu darbu zinošs darbinieks". [159] Teju identisku raksturojumu 1944. gada 29. jūnijā LKP CK sekretāra Jāņa Kalnbērziņa vietā (paraksta vietā norāde – "J. Kalnbērziņš / – aizkrāsota ar baltu) parakstījis K. Ozoliņš [160]. Raksturojumu par LPSR iekšlietu

tautas komisāru Alfona Noviku, rekomendējot viņu par deputātu kandidātu PSRS Augstākajā Padomē, ietver daudz plašāku informāciju.

Atšķirībā no iepriekš minētā raksturojuma šeit sniegta norāde, ka darba gaitas Alfons Noviks sācis 1928. gadā, savukārt atšķirībā no Alfona Novika 1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfijas aktīvā revolucionārā darbība jaunatnes vidū datēta tikai no 1932. gada. Precīzāk izklāstīta ieslodzījuma detaļas, norādot, ka Noviks par

"piederību komunistiskajai partijai 1933. gadā bija notiesāts buržuāziskajā tiesā uz 8 gadiem katorgas darbu un 5 gadu laikā izcietā ieslodzījumu cietumā".[161]

Šajā raksturojumā vairs nav lietas apzīmējums "fašistu cietums". Raksturojot Alfona Novika veikumus LPSR valsts drošības tautas komisāra amatā, norādīts, ka:

"Noviks veica lielu darbu, lai stiprinātu valsts drošības dienestus un lai attīrītu republikas iestādes un uzņēmumus no naidīgiem elementiem. Par sekmīgu darbu [Valsts drošības tautas komisariātā] apbalvots ar "Sarkanās Zvaigznes" ordeni".[162]

Raksturojumā norādīts, ka Noviks bauda lielu autoritāti "partijas organizācijā un iedzīvotāju vidū"[163]. Minēts, ka Alfons Noviks bieži apmeklēja apriņķus, lai uzstātos ar politiskiem priekšlasījumiem. Minēts arī tas, ka Alfons Noviks 1940. gadā bija ievēlēts PSRS Augstākajā Padomē, 1941. gadā – LPSR Augstākajā Padomē un ka viņš ir LKP CK biroja loceklis.[164]

1946. gada 4. jūnija raksturojums par Alfona Noviku kā LPSR valsts drošības ministru, ko parakstījis LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, lai gan saturiski līdzīgs tam, kas bija sagatavots sakarā ar Novika virzīšanu PSRS Augstākajai Padomei, tomēr ievērojami atšķiras informācijas izklāsta ziņā. Uzskatāmi tas parādās Alfona Novika darbības raksturošanā līdz okupācijai. Teikts vien tas, ka:

"Buržuāziskās Latvijas periodā b. Noviks aktīvi piedalījās pagrīdes revolucionārajā darbā." [165]

Tādējādi apiets jautājums par to, kad tieši sāks "revolucionārais darbs", kā tas izpaudies un ar ko vispār Alfons Noviks nodarbojies līdz okupācijai. Alfona Novika karjeras raksturojums sāks kopš Sarkanās armijas ienākšanas Latvijas Republikā, minot gan darbu Politiskajā pārvaldē, gan arī turpmākos ieņemamos amatus – LPSR iekšlietu tautas komisārs, PSRS Iekšlietu tautas komisariāta un vēlāk PSRS Valsts drošības tautas komisariāta centrālā aparāta darbinieks (nav minēta konkrēta struktūrvienība un ieņemamais amats), kopš 1944. maija – LPSR valsts drošības tautas komisārs. Alfona Novika paveiktā darba raksturojums ir salīdzinoši skops. Teikts, ka Noviks

"veica lielu darbu, atjaunojot un komplektējot republikāniskās un vietējās valsts drošības struktūras, attīrot Latvijas teritoriju no šķiriski naidīgiem elementiem".[166]

Raksturojumā minēts, ka Alfona Noviku valdība apbalvojusi ar diviem Sarkanās Zvaigznes ordeniem, Tēvijas kara I pakāpes ordeni un medaļām *Par Maskavas aizstāvēšanu*, *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.*, *Tēvijas kara partizānam I pakāpe*, *Par varoņīgu darbu Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.* Raksturojumā atkārtots jau iepriekš minētajā raksturojumā teiktais par to, ka Noviks izpelnījies autoritāti "partorganizācijā un iedzīvotāju vidū", ka LKP CK uzdevumā izbrauc, lai uzstātos ar politiskiem priekšlasījumiem, kā arī to, ka Noviks ir LKP CK biroja loceklis un PSRS un LPSR Augstākās Padomes deputāts.[167]

Vēl vienā 1946. gada raksturojumā, kas sagatavots par Alfona Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš, vērojama niansēta atšķirība, salīdzinot ar citiem, iepriekš minētajiem, informācijas izklāstā. Alfona Novika darbība līdz okupācijai raksturota kā pagrīdes darbs, piemērinot ieslodzījumu "revolucionārās darbības" dēļ. Proti:

"[Biedrs] Noviks – Latvijas komjaunatnes un kompartijas pagrīdes darbinieks. Par revolucionāro darbību bija notiesāts uz 8 gadiem katorgas darbu."[168]

Karjeras raksturojums sākas ar LPSR iekšlietu tautas komisāra amatu. Darba specifika PSRS Iekšlietu tautas komisariātā un PSRS Valsts drošības tautas komisariātā ir vien nojaušama, jo norādīts tikai tas, ka Noviks ieņēmis vadošu amatu. Toties konkrētais raksturojums salīdzinoši sniedz plašāku ieskatu par Alfona Novika veikumu kopš 1944. gada maija:

"Šajā laika posmā Ministrija veica lielu darbu, lai atjaunotu un nostiprinātu valsts drošības republikāniskās un vietējās struktūras. Kонтрреволюcionārā bandītiskā pagrīde, kas darbojusies Latvijas teritorijā, pamatā sagrauta. Atklāts un padarīts nekaitīgs ievērojams skaits diversijas grupu, spiegu, dzimtenes nodevēju un citu padomju kārtībai naidīgu personu."[169]

Raksturojums ietver arī kritiku, kas reizē atklāj nopietnus sarežģījumus visā Alfonam Novikam padotajā sistēmā:

"Tomēr Ministrijas darbā ir arī nopietnas nepilnības. Līdz konkrētam brīdim Ministrija nav pilnībā nokomplektējusi kadrus. Valsts drošības struktūru darbinieku vidū ir tikai 23,3 % latviešu. Jaunu kadru atlase un sagatavošana norit neapmierinoši. Ministrijas vadība neizrāda pietiekamu prasīgumu pret darbiniekiem, neceļ savu kultūras un politisko līmeni tad, kad tikai Ministrijas centrālajā aparātā vien 57,7% darbinieku ir zemākā izglītība, kas nevar neatspoguļoties uz viņu darba kvalitāti."[170]

Neskatoties uz aizrādījumu par izglītības, kultūras un valodas zināšanu trūkumu raisītām darba kvalitātes problēmām, raksturojums noslēdzas ar norādi, ka Alfons Noviks par sekmīgu uzdevumu izpildi saņēmis valdības apbalvojumus, ka viņš bauda "republikas partijas organizācijas un iedzīvotāju vidū" autoritāti un ka ir LKP CK biroja loceklis un PSRS Augstākās Padomes deputāts.[171]

Vēl vienā raksturojumā par Alfona Noviku kā LPSR valsts drošības ministru, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš un kur nav norādes par laiku vai notikumu, kādēļ tādā sagatavots, vērojams atšķirīgs informācijas izklāsts, kas uzskatāmi parādās "revolucionārās darbības" raksturošanā, turklāt šoreiz vairs nav reference uz "katorgas darbiem", bet gan izcieto ieslodzījumu. Proti:

"Buržuāziskās Latvijas periodikā b. Noviks aktīvi piedalījās pagrīdes revolucionārajā darbā, par ko piecus gadus atradās ieslodzījumā cietumā."[172]

Šeit atkal karjeras uzskaitījums sāks no Politiskās pārvaldes. Veikums, esot LPSR valsts drošības ministra amatā, raksturots lakoniski:

"Šajā laikā b. Noviks veica lielu darbu, lai organizētu darbu Centrālajā un vietējos Valsts drošības aparātos un republikas attīrīšanai no spiegiem un kontrrevolucionāriem elementiem."[173]

Raksturojumā detalizēti uzskaitīti apbalvojumi – ordeņi un medaļas, kas šajā ziņā līdzinās 1946. gada 4. jūnija raksturojumam. Noslēgumā neizteik bez norādes uz to, ka Noviks ir LKP CK biroja loceklis, PSRS un LPSR Augstākās Padomes deputāts, ka bauda autoritāti gan partijas organizācijā, gan iedzīvotāju vidū un ka dodas izbraukumos LKP CK uzdevumā, lai sniegtu politiskus priekšlasījumus.[174]

1947. gada 16. jūnija raksturojumā, kas sniegt par Alfona Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko LKP CK pirmā sekretāra Jāņa Kalnbērziņa vietā parakstīja otrais sekretārs Ivans Ļebedevs (1907–1972)[175], atkal vērojamas atšķirības informācijas izklāstā. Līdzīgi raksturota tikai vispārīga informācija par dzimšanas laiku, izcelsmi no nabadzīgajiem zemniekiem, tautību, nepabeigto augstāko izglītību un stāžu PSKP. Par darbību līdz 1940. gadam teikts tikai tas, ka "Noviks atradās pagrīdes darbā Latvijā"[176], bet 1940. gadā kļuva par LPSR iekšlietu tautas komisāru. Atbilstoši raksturojumam pēdējā amatā Alfons Noviks sevi demonstrēja kā "spējīgs un enerģisks darbinieks"[177]. Atkal darbs PSRS Iekšlietu tautas komisariātā un PSRS Valsts drošības komisariātā ir vispārīgi raksturots. Darbs kopš 1944. gada maija novērtēts kā liels, saistot to ar kadru komplektēšanu un cīņu ar "nacionālistisko pagrīdi un bandītismu"[178]. Raksturojumā sniegts tikai statistisks apbalvojumu raksturojums – trīs ordeņi un četras medaļas. Atkārtoti norādīts uz autoritāti, ko Noviks izpelnījās "republikas partijas

organizācijā". Teikts, ka Alfons Noviks ir LKP CK biroja loceklis, PSRS Augstākās Padomes deputāts. Sniegta piezīme, ka viņš sistemātiski strādā sevis pilnveidošanai, uzstājas iedzīvotāju priekšā ar priekšlasījumiem. Raksturojumā ir gan kritiska norāde, ka ministrijas darbā vērojamas nepilnības, jo aparāts nav nokomplektēts un centrālajā aparātā ir daudzi tikai ar zemāko izglītību, gan arī, acimredzot, atbilde uz iepriekš izteiktu kritiku. Proti, teikts:

"Konkrētajā brīdī Valsts Drošības Ministrija veikusi nepieciešamo, lai uzlabotu darbu ar aparāta personālsastāvu, organizēti un sistemātiski strādā pulciņi latviešu valodas apguvei un vispārīgā izglītības un idejiski politiskā līmeņa celšanai." [179]

Nākamais raksturojums, kas sniegts par Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko 1949. gada 8. martā parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnberziņš, sniedz salīdzinoši izvērstu ieskatu par Novika vadīto sistēmu kopš 1944. gada maija. Pirms izvērsti izklāstīt to, sniegta vispārīga ziņa, sauss karjeras raksturojums kopš 1940. gada augusta, kā arī salīdzinoši detalizēts "pagrīdes revolucionārās darbības" raksturojums, kas datēts kopš 1932. gada un kas iekļauj norādi par notiesāšanu uz "8 gadiem katorgas darbu" un 5 gadiem ieslodzījumā. Raksturojot Novika veikumu, teikts:

"Šajā laikā viņa vadībā veikts nozīmīgs darbs, lai atbūvētu republiku no naidīgām buržuāziski nacionālistiskām diversijas un teroristiskām organizācijām kā: «Latviešu pretošanās organizācija» [*Латышская организация сопротивления* – krievu val.], kas aptvēra Cēsis, Madonas un Rīgas apriņķus, «Latviešu nacionālo partizānu apvienības» [*Латышские национальные партизанские объединения* – krievu val.] ar jauniešu filiālēm, «Latviešu nacionālā jaunatnes organizācija» [*Латышские национальные организация молодежи* – krievu val.] un virkne citu organizāciju un teroristisku bandu. Likvidēta spiegu rezidence, ko izveidojis viens no ārzemju izlūkdienestiem Latvijas teritorijā.

[Valsts drošības ministrijas] veikto darbību rezultātā b. Novika vadībā republikā nebija jebkādu apjomīgu un sevišķi nopietnu kontrrevolucionāru izpausmju." [180]

Raksturojums atkal uzskaita Novika saņemtos apbalvojumus, proti, trīs ordeņus – Sarkanā Karoga ordeni, Sarkanās Zvaigznes ordeni un Lielā Tēvijas kara pirmās pakāpes ordeni – un medaļas. Sniegts Novika personisko īpašību raksturojums, norādot, ka viņš ir "enerģisks, zina un mīl čekistisko darbu, pareizi vada padoto viņam aparātu un izpelnās autoritāti" [181]. Nav izticis arī bez "nepilnību" uzskaitījuma. Teikts, ka viņš "nepietiekami pievērs uzmanību audzināšanai un darbinieku sadzīves iekārtai" [182]. Acimredzami šāda nevēriba saistīta ar to, ka

"1948. gada laikā Ministrijā bija 4 darbinieku pašnāvības gadījumi, kas nav guvuši pienācīgu politisku novērtējumu un reaģēšanu no [Valsts drošības ministrijas partijas pirmorganizācijas] un personiski no b. Novika puses". [183]

Noslēgumā teikts, ka Noviks ir politiski sagatavots, strādā, lai paaugstinātu savu idejiski teorētisko līmeni, mācās neklātienē LKP CK Augstākajā partijas skolā, dodas LKP CK uzdevumā uzstāties ar politikajiem priekšlasījumiem. Visbeidzot norādīts, ka ir Alfons Noviks ir LKP CK biroja loceklis, PSRS un LPSR Augstākās Padomes deputāts. [184]

1950. gada 20. februāra raksturojumā, kas sniegts par ģenerālmajoru Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnberziņš, vairs nav ne miņas no kritikas. Salīdzinot ar citiem, iepriekš minētajiem raksturojumiem šeit ir papildināts apgalvojums par nepabeigtu augstāko izglītību, norādot, ka "pabeigti 3 kursi vēstures un Latvijas valsts universitātes filoloģijas fakultātē" [185]. Izvērstāk raksturotas darba gaitas no 1928. līdz 1932. gadam, kad Noviks iestājās PSKP un aktīvi darbojās "pagrīdes revolucionārajā darbā jaunatnes vidū" [186]. Vispārīgs darbu uzskaitījums muižā, ceļu būvē un slimokasē un norāde, ka tie veikti, paralēli studējot Latvijas valsts universitātē, liecina, ka Alfona Novika sniegtās ziņas nav pārbaudītas, citādi būtu konstatēts, ka vismaz daļu laika Satiksmes ministrijas Šoseju un zemes ceļu departamenta 1. (Rīgas) rajona rēķinveža darbs veikts pēc studiju pārtraukšanas, bet, strādājot par Rīgas pagaidu strādnieku slimokases iemaksu kontrolieri, vispār nav studējis. Informācija par darba gaitām pēc ieslodzījuma minētas, vien sākot ar 1940. gada augustu. Raksturojumā ir dots salīdzinoši sauss kopsavilkums par paveikto kopš 1944. gada maija:

"Šajā laikā viņa vadībā veikts ievērojams darbs, lai atbūvētu republiku no naidīgiem buržuāziski nacionālistiskiem elementiem. Atklāta un likvidēta vesela virkne lielu nacionālistisku diversijas un teroristisku organizāciju." [187]

Raksturojumā uzskaitīti apbalvojumi. [188] Noslēgumā iekļautas frāzes par autoritāti, politisko priekšlasījumu lasīšanu, čekistiskā darba pārzināšanu un mīlēšanu, pareizu padoto vadību, darbu idejiski teorētiskā līmeņa celšanai, mācībām neklātienē PSKP CK Augstākajā partijas skolā. Visbeidzot, teikts, ka Noviks ir LKP CK biroja loceklis un PSRS Augstākās Padomes otrā sasaukuma deputāts. [189]

LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta neietver LKP CK lēmumu izrakstus līdz 1952. gadam. Hronoloģiski pirmais šāds izraksts ir LKP CK plēnuma nolēmums, kas pamatots ar 1952. gada 30. decembra protokolu Nr. 1, kas paredz, ka Alfons Noviks kā LPSR valsts drošības ministrs ir "ievēlēts" par LKP CK biroja locekli. [190] Nākamais ir LKP CK plēnuma nolēmums, kas izriet no 1952. gada 22. septembra protokola Nr. 1, §2, kas paredz, ka Alfons Noviks, būdams LPSR valsts drošības ministrs, ir "ievēlēts" par LKP CK biroja locekli, un kas nolemj lūgt PSKP CK apstiprināt ievēlēšanu. [191]

1953. gada 24. februārī LKP CK birojs par nepilnībām kadru atlasē un izvietojumā Alfonam Novikam izteic stingro rājienu [192], kas acimredzami ir pamats viņa atcelšanai no ministra amata.

No 1953. gada februāra, kā norādīts papildinājumā kadru uzskaites personas lapā un kas, cita starpā, sakrīt ar Nikolaja Kovaļčuka LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā norādīto par iecelšanu LPSR valsts drošības ministra amatā [193] (tātad jau pirms Josifa Stalīna nāves) līdz aprīlim ir LPSR lauksaimniecības ministra vietnieks kadru jautājumos. Minētā sakarā ir LKP CK biroja 1953. gada 3. martā pieņemts nolēmums, kas izriet no 1953. gada 3. marta protokola Nr. 32, §13, par to, ka Alfons Noviks ir apstiprināts par LPSR lauksaimniecības ministra vietnieku kadru jautājumos. [194] Ievērojot to, ka nupat izteikts stingrais rājiens par bezatbildīgu rīcību kadru jautājumos, virzība par ministra vietnieku kadru jautājumos spilgti raksturo nomenklatūru.

1953. gada aprīlī Alfona Noviku pārceļ par LPSR Lauksaimniecības un sagādes ministrijas kadru pārvaldes priekšnieku un šīs ministrijas kolēģijas locekli; pēdējo amatu Noviks pilda līdz 1957. gada februārim. [195] Abos amatos Alfona Noviku LKP CK birojs apstiprina ar nolēmumu, kas izriet no 1953. gada 5. maija protokola Nr. 43, §31. [196] No 1954. gada janvāra līdz 1956. gada februārim Alfons Noviks atkal ir LPSR lauksaimniecības ministra vietnieks kadru jautājumos. Jautājuma virzība, spriežot pēc LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā esošajiem dokumentiem, sākas ar LPSR lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova 1953. gada 30. oktobra lūgumu LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnberziņam, kurā teikts, ka LPSR Lauksaimniecības un sagādes ministra lūdz apstiprināt Alfona Noviku par LPSR lauksaimniecības un sagādes ministra vietnieku. Lūgumā gan nav norādīta vietnieka atbildības joma. [197] Spriežot pēc izziņas, kas sagatavota virzības sakarā, attiecīgā vietnieka amata atbildības joma bijusi kadru jautājumos. [198] 1954. gada 11. janvāra raksturojums, kas sniegts par Alfona Noviku kā LPSR Lauksaimniecības un sagādes ministrijas vadošo kadru pārvaldes priekšnieku un šīs ministrijas kolēģijas locekli, virzot ministra vietnieka amatam, un ko parakstīja ministrs Aleksandrs Ņikonovs, atklāj, ka Alfonam Novikam sakarā ar to, ka viņš ir beidzis LKP CK Augstāko partijas skolu ir augstākā izglītība. Ņikonovs ziņo, ka Alfons Noviks bijis ministra vietnieks kadru jautājumos kopš 1953. gada 3. marta, bet ministrijas kolēģijas loceklis un vadošo kadru pārvaldes priekšnieks kopš 1953. gada 6. maija. Salīdzinoši īsā raksturojumā atrodas vieta, lai atklātu, ka Noviks bija

"aktīvs revolucionārās kustības buržuāziskā Latvijā dalībnieks, izpildīja daudz atbildīgus partijas uzdevumus pagrīdē, ne vienreiz vien bijis Latvijas buržuāziski fašistiskās valdības institūciju represēts, ilgstošu laiku atradies ieslodzījumā cietumā. No 1940. līdz 1953. gada strādāja Iekšlietu ministrijā un vēlāk – republikas Valsts drošības [ministrijā]. [199]

Tas, kas, acīmredzot, Ņikonova ieskatā kvalificēja Noviku LPSR Lauksaimniecības un sagādes ministra vietnieka amatam, rodams trešajā un pēdējā rindkopā:

"Biedrs NOVIKS [Alfons, Andreja dēls] labi zina republikas kadrus, pēc rakstu ir sabiedrīks un uzmanīgs [!] cilvēks, politiski izglītotš, daudz lasa un strādā [sevis pilnveidošanai], politiski noturīgs." [200]

LPSR lauksaimniecības un sagādes ministrs Aleksandrs Ņikonovs 1954. gada 11. janvārī lūgumā Nr. 51/ук LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam atkārtoti lūdž apstiprināt Alfona Noviku par LPSR lauksaimniecības un sagādes ministra vietnieku. [201] LKP CK lauksaimniecības nodaļas sagatavotajā izziņā ir ne tikai daļēji atkārtots LPSR lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova parakstītais raksturojums teiktā, bet arī sniegta informācija par Alfona Novika veikto PSRS Lauksaimniecības un sagādes ministrijā. Norādīts, ka Noviks veica nepieciešamo, lai "nostiprinātu Ministrijas aparātu, mašīnu un traktoru stacijas un lauksaimniecības mācību iestādes" [202]. Tāpat bija bilsts:

"Tagad b. Noviks [veic nepieciešamo], lai nokomplektētu MTS [mašīnu un traktor stacijas] un kolhozus ar lauksaimniecības speciālistiem." [203]

Atšķirībā no Ņikonova parakstītā raksturojuma, izziņā nav iztīcis bez kritiskām piezīmēm:

"Kā nepilnības b. Novika darbā nepieciešams atzīmēt [salīdzinošu] lēnīgumu jautājumu risināšanā un nepietiekamu prasīgumu pret padotajiem." [204]

Rezumējot LKP CK lauksaimniecības nodaļa atbalstīja Alfona Novika virzību ministra vietnieka amatā. [205] Virzības sakarā sagatavotā izziņa, kas sniedz informāciju par parasti kadru uzskaites personas lapā iekļautajiem jautājumiem, norāda, ka Alfons Noviks ir LKP CK biroja loceklis, PSRS Augstākās Padomes un LPSR Augstākās Padomes deputāts. Ievērojams, ka izziņa sniedz kadru uzskaites personas lapai pretēju informāciju, jo apgalvo, ka Alfons Noviks nav bijis citu partiju biedrs, turklāt norādīts, ka partijas sodu nav [206] – tāpat šajā laikā, acīmredzot, pieņemts, ka stingrais rājens ir, vai nu noņemts, vai tā esība noliegta. LKP CK birojs, pamatojoties uz 1954. gada 12. janvāra protokolu Nr. 107, §58, apstiprināja Alfona Noviku par LPSR lauksaimniecības ministra vietnieku kadru jautājumos. [207] Atbilstoši LKP CK biroja 1956. gada 7. februāra nolējumam, kas izriet no protokola Nr. 4, §47, Alfona Noviku atbrīvo no LPSR lauksaimniecības ministra vietnieka kadru jautājumu amata par to, ka viņš nenodrošina vadību. Turpat nolemts par vietnieku kadru jautājumos iecelt Ivanu Krūmiņu, Andreja dēlu, atbrīvojot viņu no LKP CK plānu, finanšu un tirdzniecības nodaļas vadītāja amata. [208]

Neskatoties uz to, ka atbrīvošana no ministra vietnieka amata bijusi par vadības nenodrošināšanu, tomēr pēc četrām dienām LKP CK birojs nolēma, pamatojoties uz 1956. gada 11. februāra protokolu Nr. 1, §11, ka Alfons Noviks ieceljams par LPSR Lauksaimniecības ministrijas Mežsaimniecības galvenās pārvaldes priekšnieku. Nolēmumu parakstīja LKP CK sekretārs Nikolajs Bisenieks (1906–1981). [209] Atbilstoši LKP CK biroja nolējumam, kas izriet no 1957. gada 22. februāra protokola Nr. 60, §21, Alfona Noviku atbrīvo no LPSR Lauksaimniecības ministrijas kolēģijas locekļa amata sakarā ar pārcelšanu citā darbā. [210] Tā kā personas lietā klāt nav pievienoti citi dokumenti, kas paskaidrotu minētā lēmuma pieņemšanas pamatu, nav skaidrs, vai "cits darbs" domāts cits amats LPSR Lauksaimniecības ministrijā vai arī tas saistīts ar Alfona Novika virzību LPSR mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra vietnieka amatam. Pēdējam par labu runā tas, ka jau pēc četriem mēnešiem Alfona Noviku pārcēla uz citu resoru. Cita starpā, papildinājumā kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka LPSR Lauksaimniecības ministrijas Mežsaimniecības galvenās pārvaldes priekšnieka amats ir likvidēts. [211]

Atbilstoši LKP CK biroja nolējumam, kas izriet no 1957. gada 18. jūnija protokolam Nr. 74, §16, Alfona Noviku apstiprināja par LPSR mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra vietnieku un šīs ministrijas kolēģijas locekli. [212] Amata likvidēšanas sakarā viņu atbrīvo no amata un pārceļ darbā no 1957. gada jūnija līdz 1959. gada jūlijam par LPSR mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra vietnieku, proti, par Roberta Zandera [213] vietnieku. Personas lietā nav informācijas par ministra vietnieka atbildības jautājumiem. Tomēr LPSR mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra vietnieka amatu Alfons Noviks pildīja salīdzinoši īsu laiku, atbilstoši 1960. gada 22. augusta izziņai, ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites sektora vadītāja atvietotājs, Alfons Noviks bija atbrīvots no ministra vietnieka amata sakarā ar šī amata likvidēšanu, ievērojot LPSR Ministru Padomes 1959. gada 31. jūlija lēmumu. [214] Papildinājumā kadru uzskaites personas lapā minēts, ka pēc amata likvidēšanas Alfons Noviks līdz 1965. gada kolēģijas locekļa amatu un ka no 1960. gada novembra līdz 1961. gada jūlijam pildīja ministrijas PSKP pirmorganizācijas sekretāra amatu. [215] Tomēr tā nav pilnīga informācija par Alfona Novika ieņemamo amatu LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrijā. Minēto aplicina LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja Vitālija Rubeņa 1964. gada 16. novembra vēstule Nr. 13/292 LKP CK, kas iesniedz priekšlikumu atbrīvot Alfona Noviku no LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministrijas kolēģijas locekļa amata sakarā ar to, ka viņa līdz šim ieņemamais amats – Mežsaimniecības pārvaldes priekšnieks - ir likvidēts ministrijas reorganizācijas rezultātā. [216] Jānorāda, ka kopš 1963. gada jūnija LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministra pienākumus pildīja Vilis Kariss (1930–1971). [217] LKP CK prezidija nolēmums, kas izriet no 1965. gada 26. janvāra protokola Nr. 48, §59, un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvīds Pelše, paredzēja LPSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības kolēģijas locekļa amatā apstiprināt Jeļenu (Helēnu) [218] Klestrupu, Jāņa meitu - Mežu, papīra un kokapstrādes rūpniecības strādnieku arodbiedrības republikāniskās komitejas priekšsēdētāju -, reizē atbrīvojot no kolēģijas locekļa amata Alfona Noviku. Atšķirīgā no LPSR Ministru Padomes dokumenta šeit atbrīvošanas pamats ir pensionēšanās. [219]

Ziņas kadru uzskaites personas lapā un papildinājumā kadru uzskaites personas lapai par "ievēlēšanu" antidemokrātiski izveidotās institūcijās, salīdzinot ar citviet personas lietā minēto un periodikā pieejamo informāciju, ir nepilnīgas. 1945. gada kadru uzskaites personas lapā norādīts, ka Alfons Noviks bijis "ievēlēts" LPSR Augstākajā Padomē 1940. gada jūlijā un PSRS Augstākajā Padomē 1941. gada februārī. [220] Papildinājumā kadru uzskaites personas lapai norādīts, ka no 1941. gada 12. janvāra līdz 1946. gada 10. februārim viņš ir bijis PSRS Augstākās Padomes pirmā sasaukuma deputāts. [221] tad atkārtoti no 1946. gada februāra līdz 1950. gada 12. martam – par PSRS Augstākās Padomes otrā sasaukuma deputātu un tad atkal no 1950. gada 12. marta līdz 1954. gada martam – par PSRS Augstākās Padomes deputātu (sasaukums vairs nav minēts). Ziņas par "ievēlēšanu" LPSR Augstākajā Padomē ir krietni skopāk atspoguļotas. Papildinājumā kadru uzskaites personas lapai minēts vien, ka no 1954. gada 18. februāra Alfons Noviks bijis LPSR Augstākās Padomes deputāts, tomēr februārī pilnvaras arī beigušās. [222] "Vēlēšanu" sakarā jānorāda, ka LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta ietver liecību, ka, virzot PSRS Augstākās Padomes "vēlēšanām", bijis sagatavots "oficiāls" stāstījums par Alfona Novika dzīvi. [223] tomēr, piemēram, 1946. gada 18. janvārī *Ciņā* publicētais biogrāfiskais stāstījums ievērojami pārsniedz saturiski un izteiksmes līdzekļu ziņā LKP CK nomenklatūras kadru personas lietā iekļauto. [224] Jāteic, ka minētā publikācija saturiski un izklāsta ziņā līdzīga vēl 1940. gada 31. decembra *Ciņā* publicētajam stāstījumam, kura autors gan nav minēts. [225] Tēlaina un izdomas bagāta ir bijusi 1950. gada 28. februāra *Ciņas* versija par Alfona Novika dzīves gājumu. [226] LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta nesniedz apstiprinājumu vismaz daļai no minētās informācijas.

Alfons Noviks saņēma vairākus apbalvojumus. 1942. gada decembrī Noviks saņēma no PSRS iekšlietu tautas komisāra nopelniem bagātā iekšlietu tautas komisariāta darbinieka krūšu nozīmi. 1943. gada oktobrī PSRS Augstākās Padomes Prezidijs viņu apbalvoja ar Sarkanās Zvaigznes ordeni par sekmīgu speciālā uzdevuma izpildi, kas veikts "Lielā Tēvijas kara laikā". [227] Nopelni "Lielā Tēvijas kara" laikā novērtēti arī ar vairākām medaļām. 1945. gada martā PSRS Augstākās Padomes Prezidijs Novikam piešķir medaļu *Par Maskavas aizstāvēšanu*. [228] Tāpat viņš ir saņēmis arī šādas medaļas: *Par uzvaru pār Vāciju Lielajā Tēvijas karā 1941.–1945. g.* [229] *Tēvijas kara partizānam I pakāpe*, *Par varoņīgu darbu Lielajā Tēvijas karā. 1941.–1945. g.* [230] 1946. gada 31. maijā Alfons Noviks saņēma Tēvijas kara I pakāpes ordeni par gūtiem panākumiem lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas attīstībā. [231] 1949. gada augustā ar Sarkanās Zvaigznes ordeni un 1950. gada 22. jūlijā ar Leņina ordeni sakarā ar LPSR izveides desmitgadī un sasniegumiem atjaunojot un attīstot ražošanu, lauksaimniecību, zinātni, kultūru un mākslu. [232] Saņemts arī Sarkanā Karoga ordenis [233].

Sprīžot gan pēc 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā norādītā, [234] gan pēc papildinājuma kadru uzskaites personas lapai, [235] gan arī pēc hronoloģiski pēdējās izziņas. [236] Alfons Noviks sava dienesta

laikā nav bijis ārzemēs.

Vēl 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā atbildē uz jautājumu par kara klausību un dienesta pakāpi norādījis, ka ir "valsts drošības komisārs".[237] Tomēr jau 1950. gada 20. februāra raksturojumā Alfons Noviks dēvēts par ģenerālmajoru.[238]

Alfons Noviks mira 1996. gada 12. martā Rīgas Centrālcietuma slimnīcā, esot apcietināts 1994. gada 15. martā un atradoties mūža ieslodzījumā, pamatojoties uz 1995. gada 13. decembra Rīgas Apgabaltiesas spriedumu. [239] 1996. gada 26. janvārī bija iesniegta apelācija, kuru līdz nāvei nepabeidza izskatīt.[240] Mūža ieslodzījums bija noteikts par ģenocīdu.

[1] Šeit un turpmāk, norādot Latvijas Komunistiskās partijas institūciju vai amatu, būs izmantots Latvijas Komunistiskās partijas pēdējā nosaukuma akronīms.

[2] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l. (Alfona Novika LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta). Visi dokumenti lietā ir krievu valodā, izņemot vairāku dokumentu galvas, kas ir gan latviešu, gan krievu valodā. LKP CK nomenklatūras personas lietas 1. lapa liecina, ka 1965. gada 1. februārī tā bijusi izformēta.

[3] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse (1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapa).

[4] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.

[5] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra.

[6] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse.

[7] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. lp. otra puse (1945. gada 10. aprīļa autobiogrāfija).

[8] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. otra puse.

[9] Raudis, Mārcis. "Bijušo Latvijas Republikas politīeslodzīto burtnīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā sava laikmeta liecinieces un kā dokumentu kopums LPSR VDK izpētē: Alfona Novika piemērs".

[10] Ludzas ģimnāzija ir vispārīgs, tomēr neprecīzs izglītības iestādes nosaukums. Spriežot pēc publikācijām periodikā, Ludzas valsts ģimnāzija atklāta kā Ludzas apriņķa reālģimnāzija 1921. gada 3. oktobrī ("Ludzas valsts ģimnāzijas 15 gadi", *Izglītības Ministrijas Mēnešraksts*, Nr. 10, 1936, oktobris, 410.–411. lpp.). Atbilstoši 1922. gada 20. novembra lēmumam Nr. A 3729, ko parakstīja izglītības ministra biedre Valērija Seile (1891–1970) un Skolu departamenta direktors Longins Ausējs (1885–1942) Ludzas apriņķa ģimnāzija bija pieskaitīta pie subsīdējamām pašvaldības iestāžu vidusskolām no 1922. gada 1. decembra ("Valdības iestāžu paziņojumi. Lēmums Nr. A 3729", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 263, 1922, 22. novembris, 1. lpp.). Atbilstoši 1925. gada 15. jūlija lēmumam Nr. V-2313, ko parakstīja izglītības ministrs Arvīds Kalniņš (1894–1981), Skolu virsvaldes direktors Reinis Liepiņš, Vidusskolu direktors Kārlis Ozoliņš, bija nolemts pārņemt Ludzas apriņķa reālģimnāziju valsts uzturēšanā no 1925. gada 1. aprīļa un pārdēvēt to par Ludzas valsts vidusskolu ("Valdības rīkojumi un pavēles. Lēmums Nr. V-2313", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 157, 1925, 20. jūlijs, 1. lpp.). 1927. gada 4. decembrī bija iesvētīta jaunuzceltā vidusskolas ēka. ("Ludzas vidusskūlas isvētīšana", *Zīdānis*, Nr. 4 (32), 1927, novembris, 5. (1133.) lpp.). 1931. gada 17. februāra rīkojums Nr. 1115 skolu direktoriem un priekšniekiem, ko parakstīja izglītības ministrs Edmunds Ziemeļis (1880–1970) un sekretārs Valfrīds Vīgants, aizrādāt uz skolu nosaukumu vārdu kārtības vienādības trūkumu, noteica vārdu kārtību skolu nosaukumos, piemēram minot arī Ludzas valsts ģimnāziju ("Rīkojums skolu direktoriem un priekšniekiem", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 40, 1931, 19. februāris, 1. lpp.).

[11] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. lp.

[12] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. lp.

[13] Minētais saskan arī ar 1948. gada 7. jūnija Alfona Novika autobiogrāfiju, kas pieejama Krievijas Federācijas Valsts arhīvā (KFVA) un kuras tulkojums latviešu valodā publicēts dokumentu un materiālu krājumā *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*. Sk. KFVA, 17. f. (PSKP CK Politbirojs), 100. apr. (Nomenklatūras kadru personas lietas), 236454. l., 5.–9. lp. (Alfona Novika 1948. gada 7. jūnija autobiogrāfija). Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78.–80. lpp. (23. dokuments; autobiogrāfijas tulkojums latviešu valodā – 78., 80. lpp.; rokrakstā rakstītas autobiogrāfijas pirmās lapas – lietas 5. lp. – kopija ar fotogrāfiju, kas aizsedz daļu no autobiogrāfijas pirmās lapas – 79. lpp.).

[14] "Par Staļina komunistu un bezpartejiskā bloka kandidātiem deputātu vēlēšanās PSRS Augstākai Padomei! Biedrs Alfons Noviks", *Cīņa*, Nr. 172 1940, 31. decembris, 3. lpp.

[15] "Policijas dzīve", *Latvijas Kareivis*, Nr. 87, 1934, 21. aprīlis, 2. lpp.

[16] LVVA, 3235. f. (Politiskās policijas pārvalde (Rīga)), 1219. kartiņa.

[17] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1219. kartiņas otra puse.

[18] Visticamāk, domāta Ārzemju nodaļa. 1926. gada 21. aprīlī Iekšlietu ministrija pārņēma ārzemju pasu nodaļas un pavalstniecības lietas savā pārziņā. Tā rezultātā ar minētajām lietām Iekšlietu ministrijā nodarbojās Pasu nodaļa un Ārzemju nodaļa. *Iekšlietu Ministrijas Vēstnesis*, Nr. 6, 1926, 23. aprīlis, 1. lpp.

[19] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņas otra puse.

[20] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa.

[21] LVVA, 3235. f., 1223. kartiņa.

[22] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa.

[23] LVVA, 3235. f., 1223. kartiņa, 1223. kartiņas otra puse.

[24] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 22. lp. (Iekraksta izgriezums; Верховская, К. "Альфон Андреевич Новик. Кандидат в депутаты Совета Союза Верховного Совета СССР от Резекненского избирательного округа", *Советская Латвия*, 1946, 20 января).

[25] "Par Staļina komunistu un bezpartejiskā bloka kandidātiem deputātu vēlēšanās PSRS Augstākai Padomei! Biedrs Alfons Noviks", *Cīņa*, Nr. 172 1940, 31. decembris, 3. lpp.

[26] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78., 79. lpp. (23. dokuments).

[27] 1948. gada 7. jūnija Alfona Novika autobiogrāfijā izglītības ministra biedra amats nodēvēts par vice ministru, bet Staļislavs Jaudzems nodēvēts par Jaunzemu. KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78., 79. lpp. (23. dokuments).

[28] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78.,

79. lpp. (23. dokuments). 1948. gada 7. jūnija Alfona Novika autobiogrāfijā minētajam sniegtai izvērsta versija, piemēram, rakstā – Gore, Ilga, Stranga, Aivars. "Pa Alfona Novika pēdām. Ne visi gali ir ūdeņi, PSRS pilsoni Noviki!" *Latvija Amerikā*, Nr. 15, 1991, 13. aprīlis, 14. lpp.

[29] "Latvijas Republikas Saeimas V. sesijas II. sēde 1924. gada 15. maijā", *Latvijas Republikas Saeimas stenogramu satura rādītājs*, V. sesija, 30 sēdes, no 1924. gada 29. aprīļa līdz 1924. gada 18. jūnijam, sastādījis H. Kārklīšs, Latvijas Republikas Saeimas izdevums, 335. sl.

[30] "Latvijas Republikas Saeimas V. sesijas II. sēde 1924. gada 15. maijā", *Latvijas Republikas Saeimas stenogramu satura rādītājs*, V. sesija, 30 sēdes, no 1924. gada 29. aprīļa līdz 1924. gada 18. jūnijam, sastādījis H. Kārklīšs, Latvijas Republikas Saeimas izdevums, 333. sl.

[31] "Latvijas Republikas Saeimas V. sesijas II. sēde 1924. gada 16. maijā", *Saeimas Stenogrammas*, Nr. 2, 1924, 29. aprīlis, 363.–369. sl.

[32] "Latvijas Republikas Saeimas V. sesijas II. sēde 1924. gada 16. maijā", *Saeimas Stenogrammas*, Nr. 2, 1924, 29. aprīlis, 68. sl.

[33] "Dir. Jāņa Turkopuja piemiņai", *Latvijas Skola*, Nr. 1, 1940, 91. lpp.

[34] LVVA, 7427. f., 1. apr., 1384. l. (Latvijas Universitātes studējošā Jāņa Turkopula studenta lieta).

[35] "Dir. Jāņa Turkopuja piemiņai", *Latvijas Skola*, Nr. 1, 1940, 91. lpp.

[36] "Dir. Jāņa Turkopuja piemiņai", *Latvijas Skola*, Nr. 1, 1940, 91. lpp., Smeļters, Fr. "Latgališu izluksnes «pinoceigo vitta» myusu skolā", *Latgolas Škola*, Nr. 14, 1938, decembris, (181) 9. lpp.

[37] LVVA, 7427. f., 1. apr., 1384. l., Smeļters, Fr. "Latgališu izluksnes «pinoceigo vitta» myusu skolā", *Latgolas Škola*, Nr. 14, 1938, decembris, (181) 9. lpp.

[38] "Valdības rīkojumi un pavēles. Lēmums Nr. V-2313", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 157, 1925, 20. jūlijs, 1. lpp.

[39] LVVA, 3235. f., 1223. kartiņa, 1223. kartiņas otra puse.

[40] "Dir. Jāņa Turkopuja piemiņai", *Latvijas Skola*, Nr. 1, 1940, 92. lpp.

[41] Sk. piemēram, LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 21. lpp. otra puse. Sk. vairāk Raudis, Mārcis. "Bijušo Latvijas Republikas politieslodzīto burtnīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā sava laikmeta liecinieces un kā dokumentu kopums LPSR VDK izpētē: Alfona Novika piemērs".

[42] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lpp.

[43] "LPSR Tautas Komisāru Padomes LĒMUMS Nr. 890 par darba grāmatiņu izsniegšanas nokārtošanu Latvijas PSR tautas komisāriātos un iestādēs INSTRUKCIJA par darba grāmatiņu izpildīšanu, uzskaiti un atskaiti", *Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidijs Ziņotājs*, Nr. 247, 1945, 22. novembris, 2. lpp.

[44] LVA, PA-101. f., 46. apr., 1. l. (LKP CK nomenklatūras kadru Longina Avdjukeviča personas lieta), 12. lpp. (1949. gada 6. aprīļa raksturojums, kas sagatavots par LPK CK Republikāniskās partijas skolas audzēkni Longinu Avdjukeviču un ko parakstīja LKP CK sekretārs kadru jautājumos Fjodors Titovs).

[45] "Republikāniskā partijas skola pie LK(b)P CK", *Cīņa*, Nr. 213, 1946, 12. septembris, 2. lpp.

[46] LVA, PA-101. f., 46. apr., 1. l., 15. lpp. (1950. gada 14. aprīļa raksturojums, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[47] Muciņš, Linards. "Rakstāmgalda slepkavu noklusētās un viltotās biogrāfijas: LPSR leTK-leM un LPSR VDTK-VDM-VDK vadītāju īstās dzīves gaitas", LPSR VDK zinātniskās izpētes komisijas starptautiskā zinātniskā konference 1984, Rezekne, 2017. gada 24., 25. marts.

[48] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l. (Latvijas Universitātes Filoloģijas un Filozofijas fakultātes studenta Alfona Novika no Ludzas apriņķa Mērdzenes pagasta Silagaiju II sādžas, kas ieskaitīts Vēstures nodaļā 1928. gada 11. oktobrī – matricula Nr. 13376 –, studenta lieta; uz lietas 1. vāka līdzās informācijai par lietas piederību ir divi informatīvi uzraksti rokrakstā "Voziks, A" un "Voziks, A. 13374", uz lietas 3. vāka ir informatīva piezīme rokrakstā: "Noviks Alfons; Vest. fak. izslēgts 1931. g. 2. III; lieta nav atrodama").

[49] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1. lpp. (studiju plāns), 2.–11. lpp. (studiju grāmatiņa).

[50] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 22. lpp. (laikraksta izgriezums; Верховская, К. "Альфонс Андреевич Новик. Кандидат в депутаты Совета Союза Верховного Совета СССР от Резекненского избирательного округа", *Советская Латвия*, 1946, 20 января).

[51] Ievērojot to, ka studiju grāmatiņa sniedz ziņas tikai par docētāju akadēmisko amatu, uzvārdu, atsevišķos gadījumos norādīts vārda iniciālis, docētāju vārdi sniegti, pamatā vadoties no saraksta, kas iekļauts *Latvijas Universitātes kalendārs. 1925.–1926.*, sastādījis Kārlis Upesleja, 4. gads. Rīga: Valters un Rapa, Rīgā, 1925, 132.–146. lpp.

[52] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 3. lpp.

[53] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 4. lpp.

[54] Pirmajā un otrajā semestrī studiju priekšmeti bijuši vienādi. Sk. LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 3.–6. lpp.

[55] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 7. lpp.

[56] Citēts pēc LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 9. lpp., ieraksts par pirmo semestri LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 7. lpp.

[57] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 7. lpp.

[58] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 7. lpp.

[59] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 8. lpp.

[60] Citēts pēc LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 10. lpp., ieraksts par pirmo semestri LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 8. lpp.

[61] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 8. lpp.

[62] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 10. lpp.

[63] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 11. lpp.

[64] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 11. lpp. otra puse.

[65] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1. lpp. (studiju plāns). Atšķirībā no ieraksta studiju plānā, kas veikts ar sarkanu zīmuli (citi ar studijām saistīti ieraksti veikti ar tinti, arhīva norāde par lapas numuru – ar pelēku zīmuli), uzraksts uz aizmugures aktu vāka iekšpusē norāda, ka Alfons Noviks ir izslēgts 1931. gada 2. martā, tomēr,

ievērojot to, ka priekšas aktu vāka informācija ietver maldinošu informāciju gan par uzvārdu – Novika vietā rakstīts "Voziks", gan par matriculas numuru – 13376 vietā rakstīts "13374 – un ka aizmugures aktu vāka iekšpusē norādīta maldinoša informācija par fakultāti – Filoloģijas un filozofijas fakultātes vietā norādīta "Vest. fak.", kas tobrīd neeksistēja –, izslēgšanas datums norādīts tas, kas minēts studiju plānā.

[66] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1. lp.

[67] Uz lietas 3. vāka ir informatīva piezīme rokrakstā: "Noviks Alfons; Vest. fak. izslēgts 1931. g. 2. III; lieta nav atrodama." LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 3. vāks.

[68] Piemēram, atbilstoši *Latvijas Universitātes uzņemšanas noteikumiem 1925./26. mācības gadam* lūgumam uzņemt Latvijas Universitātē bija jāpievieno šādi dokumenti: vidusskolas apliecība ar apstiprinātu norakstu, dzimšanas apliecība ar apstiprinātu norakstu, apstiprināts pases noraksts, kvīts par iemaksātu reģistrācijas naudu, loksne balta papīra ar fotogrāfiju, vēl viena atsevišķa fotogrāfija, apstiprināts kara klausības apliecības noraksts vai arī apliecinājums tiem, kas atrodas kara dienestā, ka priekšniecība neiebilst pret studijām, ārsta apliecinājums par infekcijas slimību neesību. Likumsakarīgi, ka studenta lietai būtu vismaz jāatspoguļo informācija par saņemto dokumentu saturu. "Latvijas Universitātes uzņemšanas noteikumiem 1925./26. mācības gadam", *Latvijas Universitātes kalendārs. 1925.–1926.*, sastādījis Kārlis Upesleja, 4. gads. Rīga: Valters un Rapa, Rīgā, 1925, 157. lpp.

[69] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5.–9. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78. lpp. (23. dokuments).

[70] "Noteikumi pārbaudījumiem akadēmiskā grāda iegūšanai", *Latvijas Universitātes kalendārs. 1925.–1926.*, sastādījis Kārlis Upesleja, 4. gads. Rīga: Valters un Rapa, Rīgā, 1925, 157. lpp.

[71] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1. lp.

[72] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp. (1950. gada 20. februāra raksturojumā, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[73] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 3. lp. (papildinājums kadru uzskaites personas lapai; ziņu pārrakstīšanas pareizību 1946. gada 20. martā apliecināja LKP CK kadru uzskaites sektora vadītāja Zinaida Kozireva).

[74] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 6. lp. (1959. gada 12. novembra izziņā, ko parakstīja LKP CK kadru sektora vadītāja atvietotājs).

[75] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 30. lp. (LPSRS lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova 1954. gada 11. janvāra lūgums Nr. 51/ык LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam).

[76] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 29. lp. (1954. gada 11. janvāra raksturojums).

[77] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.

[78] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp.

[79] LVA, PA-200., 12. apr., 1124. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 1. burtnīca, 01.02.1938–18.11.1938), 34.–37. lp., LVA, PA-200., 12. apr., 1129. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 6. burtnīca, 02.03.1937–18.11.1938), 1.–3., 5.–18. lp. u. c., LVA, PA-200., 12. apr., 1128. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 5. burtnīca, 19.11.1936–18.11.1938), 1.–3., 25.–43. lp. u. c., LVA, PA-200., 12. apr., 1127. l. (Noviks Alfons Andreja d., Rīgas Centrālcietuma ieslodzītais, 4. burtnīca, 23.10.1934–18.11.1938), 48.–56., 61., 62. lp. Sk. vairāk Raudis, Mārcis. "Bijušo Latvijas Republikas politīeslodzīto burtnīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā sava laikmeta liecinieces un kā dokumentu kopums LPSR VDK izpētē: Alfona Novika piemērs".

[80] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1., 5. lp.

[81] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1., 7. lp.

[82] 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā ailē, kur bija norādāms ieņemamais amats, iestāde, organizācija un uzņēmums, kā arī attiecīgā veidojuma padotība, norādīts – "rēķinvedis rajona Satiksmes ministrijas Rīgas rajona šoseju ceļos", bet ailē, kur bija jānorāda veidojuma atrašanās vieta – "p. Rīga". LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1., 4. lp. otra puse.

[83] LVVA, 7427. f., 1. apr., 13208. l., 1., 4. lp. otra puse.

[84] LVA, PA-15500. f., 2. apr., 4935. l. (Alberta Sieka LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 3. lp. (1949. gada 26. oktobra vadošo kadru uzskaites personas lapa).

[85] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5.–9. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 80. lpp. (23. dokuments).

[86] Gurtiņš Alfreds. "Sējējs", *Latviju Grāmata*, Nr. 3, 1926, maijs–jūnijs, Nr. 3, 212. lpp.

[87] "Nu Latgolas studentu organizāciju dzeives", *Straume*, Nr. 12, 1935, maijs, 14. (376.) lpp.

[88] Atsevišķos avotos minēts, ka attiecīgā organizācija atrodas Jezupa Trasuna padotībā ("Dzimtine", *Katoļu Dzeive*, Nr. 12, 1933, decembris, 461. lpp.) vai ir Jezupa Trasuna protežēta ("Mazās sensācijas", *Intīmā Rīga*, Nr. 5, 1934, 19. janvāris, 5. lpp.).

[89] "Dzimtene", *Latvijas Kareivis*, Nr. 112, 1931, 22. maijs, 3. lpp.

[90] *Valdības Vēstnesis*, Nr. 83, 1933, 11. aprīlis, 4. lpp.

[91] Gore, Ilga, Stranga, Aivars. "Pa Alfona Novika pēdām. Ne visi gali ir ūdenī, PSRS pilsoni Noviki!" *Latvija Amerikā*, Nr. 15, 1991, 13. aprīlis, 14. lpp., "Dzimtine", *Katoļu Dzeive*, Nr. 12, 1933, decembris, 461. lpp.

[92] "Kultūras fonda domes sēde", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 94, 1931, 28. aprīlis, 2. lpp.

[93] "Kultūras fonda domes sēde", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 134, 1930, 18. jūnijs, 2. lpp.

[94] "Kultūras fonda domes sēde", *Valdības Vēstnesis*, Nr. 94, 1931, 28. aprīlis, 2. lpp.

[95] "Nu Latgolas studentu organizāciju dzeives", *Straume*, Nr. 12, 1935, 14. (376.) lpp.

[96] Gore, Ilga, Stranga, Aivars. "Pa Alfona Novika pēdām. Ne visi gali ir ūdenī, PSRS pilsoni Noviki!" *Latvija Amerikā*, Nr. 15, 1991, 13. aprīlis, 14. lpp.

[97] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.

[98] "Latgales zemnieku progresīvā apvienībā", *Iekšlietu Ministrijas Vēstnesis*, Nr. 493, 1931, 16. jūnijs, 2. lpp.

[99] "Latgales zemnieku progresīvā apvienībā", *Iekšlietu Ministrijas Vēstnesis*, Nr. 493, 1931, 16. jūnijs, 2. lpp.

[100] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. otra puse.

- [101] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. otra puse.
- [102] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7., 7. lp. otra puse.
- [103] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5.–9. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 80. lpp. (23. dokuments).
- [104] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5.–9. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 80. lpp. (23. dokuments).
- [105] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1217. kartiņa.
- [106] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1217. kartiņa.
- [107] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1215. kartiņas otra puse.
- [108] 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā pirmais biedra kartes numurs ir nosvītots un ierakstīts cits. Acimredzot tas veikts vēlāk un ierakstu veikusi cita persona. LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.
- [109] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.
- [110] KFVA, 17. f., 100. apr., 236454. l., 5.–9. lp. Citēts pēc *PSRS kaujinieki Latvijā (1941–1945). II daļa. Dokumenti un materiāli*, sastādījis Heinrihs Strods. Rīga: Latvijas Universitātes žurnāla "Latvijas Vēsture" fonds, 2007, 78., 79. lpp. (23. dokuments).
- [111] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.
- [112] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. (1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapa).
- [113] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. otra puse.
- [114] Šeit un turpmāk, norādot uz dalību Vissavienības Ļeņina Komunistiskās jaunatnes savienībā, būs izmantots pēdējā šīs organizācijas nosaukuma akronīms.
- [115] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. lp.
- [116] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. Ievērojams, ka citos jautājumos Alfons Noviks nav sniedzis informāciju, pielāgojot to saturu Latvijas situācijai, piemēram, jautājumā par dienestu "vecajā armijā" un "Sarkanajā Armijā" ievilcis strīpas, tāpat rīkojies jautājumā par dienestu "balto valdību" bruņotajos spēkos vai institūcijās, tādējādi neminot dienestu Latvijas Republikas armijā un darbu Latvijas Republikas valsts institūcijās. Sk. LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp.
- [117] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse. Ievērojams, ka citos jautājumos Alfons Noviks nav sniedzis informāciju, pielāgojot to saturu Latvijas situācijai, piemēram, jautājumā par dienestu "vecajā armijā" un "Sarkanajā Armijā" ievilcis strīpas, tāpat rīkojies jautājumā par dienestu "balto valdību" bruņotajos spēkos vai institūcijās, tādējādi neminot dienestu Latvijas Republikas armijā un darbu Latvijas Republikas valsts institūcijās. Sk. LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp.
- [118] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. lp.
- [119] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp. otra puse.
- [120] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1220. kartiņa.
- [121] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1215. kartiņa.
- [122] Antons Granīts, dzimis 1907. gada Mērdzenes pagastā, mācījies Daugavpils valsts ģimnāzijā, līdz apcietināšanai bijis štāba virsdieneista seržants ("Tiesa", *Latvijas Kareivis*, Nr. 239, 1934, 23. oktobris, 5. lpp.), strādājis par vecāko rakstvedi 11. Dobeles kājnieku pulkā. Izslēgts no armijas un notiesāts uz sešiem gadiem spaidu darbos. Līdzīgi kā Alfons Noviks atbrīvots no ieslodzījuma 1938. gada 18. novembrī, pamatojoties uz amnestiju. Vēlāk bija nodarbināts Ķeguma spēktācijas būvdarbos, bet PSRS okupācijas rezultātā kļuva par Madonas apriņķa priekšnieka vietas izpildītāju ("Jauns Madonas apriņķa priekšnieks", *Madonas Ziņas*, Nr. 26, 1940, 11. jūlijs, 2. lpp.). Antonu Granitu, Josifa dēlu – LPSR mežu un papīrrūpniecības ministra vietnieku – PSRS Augstākās Padomes Prezidijs apbalvoja ar medaļu *Par darbu varonību* (PSRS Augstākās Padomes Prezidija dekrets par Latvijas PSR rūpniecības, lauksaimniecības, zinātnes, kulturas un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeņiem un medaļām, *Ciņa*, Nr. 176, 1950, 26. jūlijs, 4. lpp.).
- [123] Jāzeps (Jezpus) Trukšāns, dzimis 1910. gadā Ciblas pagastā, mācījies Latgales lauksaimniecības vidusskolā Malnavā, kas vēlāk saukta par Malnavas lauksaimniecības vidusskolu, tomēr nepabeidzis, jo bija izslēgts "pēc divu klasu apmeklēšanas [...] par līdzdalību skolnieku revolucionārā organizācijā" ("Vēlēšanu kampaņas ievadījums Ventspilī", *Ciņa*, Nr. 137, 1940, 21. novembris, 7. lpp.). LKP biedrs kopš 1932. gada. Notiesāts uz astoņiem gadiem spaidu darbos līdz ar Alfonu Noviku. Atbrīvots, pamatojoties uz amnestiju 1938. gada 18. novembrī. Strādājis par ostas strādnieku, tad stājies Iekšlietu tautas komisariāta dienestā un pildījis Rēzeknes rajona priekšnieka amatu ("Vēlēšanu kampaņas ievadījums Ventspilī", *Ciņa*, Nr. 137, 1940, 21. novembris, 7. lpp.). Bijis LPSR Augstākās Padomes deputāts un Rēzeknes apriņķa vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs ("Vēlēšanu komisijas sāk darbu", *Jaunais Komunārs*, Nr. 82, 1940, 21. novembris, 2. lpp.). Alfona Novika pazišanās ar Jāzepu Trukšānu paskaidro, piemēram, to, kāpēc Alfona Novika Rīgas Centrālcietumā rakstītajā burtņīcā, konkrēti, vēstules, kas adresēta brālim Aleksim un, iespējams, viņa bērniem, melnrakstā ir padomi par iespējām mācīties Malnavas lauksaimniecības vidusskolā. Sk. vairāk Raudis, Mārcis. "Bijušo Latvijas Republikas politieslodzīto burtņīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā sava laikmeta liecinieces un kā dokumentu kopums LPSR VDK izpētē: Alfona Novika piemērs".
- [124] "Tiesa", *Latvijas Kareivis*, Nr. 239, 1934, 23. oktobris, 5. lpp.; "Strādneeku aresti Daugavpilī", *Sibirijas Ciņa*, Nr. 120, 1933, 31. oktobris, 2. lpp. (šajā publikācija minēts nevis Pēteris Leipčāns, bet Peteris Ansits, nevis Trukšāns, bet Truskans, kā arī minēta vēl viena persona – Marta Mednis).
- [125] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1222. kartiņa.
- [126] Piemēram, *Valdības Vēstnesis*, Nr. 39, 1936, 17. februāris, 8. lpp., *Valdības Vēstnesis*, Nr. 98, 1933, 4. maijs, 3. lpp.
- [127] Piemēram, *Valdības Vēstnesis*, Nr. 189, 1940, 21. augusts, 8. lpp.
- [128] Minētajam par labu runā arī tas, ka, piemēram, Latvijas policijas šaušanas sacīkstēs 1937. gadā ar automātiskām pistolēm piedalījās 435 dalībnieki. Šajās sacīkstēs atšķirībā no iepriekšējā gada varēja piedalīties ar tikai ar *Walter, Mauser, Stock* un *Browning* sistēmu 7,65 kalibra automātiskām pistolēm – "bez pārtaisījumiem un uzlabojumiem". "Latvijas policijas šaušanas sacīkstes 1937. g.", *Policija*, Nr. 10, 1937, 453. lpp.
- [129] *Valdības Vēstnesis*, Nr. 11 1934, 15. janvāris, 8. lpp.
- [130] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1215. kartiņa.
- [131] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1215. kartiņas otra puse.
- [132] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1220. kartiņa.

- [133] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1222. kartiņa.
- [134] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1220. kartiņas otra puse.
- [135] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1220. kartiņas otra puse.
- [136] LVVA, 3273. f. (Rīgas Centrālcietums, 1919–1939), 1. apr. (Politieslodzīto personas lietas. Sarakste par politieslodzīto uzturēšanu, 1919–1940), 8443 l. (Novika Alfona Andreja d. personas lieta, 04.10.1933–18.11.1938), 60., 61., 65. l.p. Citēts pēc Raudis, Mārcis. "Bijušo Latvijas Republikas politieslodzīto burtnīcas, dienasgrāmatas un vēstules kā sava laikmeta liecinieces un kā dokumentu kopums LPSR VDK izpētē: Alfona Novika piemērs".
- [137] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1215. kartiņas otra puse.
- [138] LVVA, 3235. f., 1219. kartiņa, 1217. kartiņas otra puse.
- [139] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [140] Tirdzniecības un rūpniecības akciju sabiedrības *Šķiedra* juridiskā adrese bija Rīgā, Lielā Jēkaba ielā 20/22. *Valdības Vēstnesis*, Nr. 255, 1937, 9. novembris, 4. lpp.
- [141] 1945. gada 10. aprīļa kadru uzskaites personas lapā norādīts "tirdzniecības grupa "Šķiedra"". LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [142] *Valdības Vēstnesis*, Nr. 255, 1937, 9. novembris, 4. lpp.
- [143] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. l.p.
- [144] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. l.p.
- [145] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 7. l.p.
- [146] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [147] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [148] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 23. l.p. (Izziņa, kas sagatavota par Savienības Padomes deputāta kandidātu Alfonu Noviku, Andreja dēlu, kas izvirzīts no Rēzeknes vēlēšanu apgabala Nr. 645)
- [149] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. l.p. (1950. gada 20. februāra raksturojums, kas sniegts par ģenerālmajoru Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [150] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [151] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. l.p.
- [152] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. l.p.
- [153] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [154] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. l.p.
- [155] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. l.p. otra puse.
- [156] LPSR Augstākās Padomes Prezidija dekrēts *par Latvijas PSR Tautas Komisariātu Padomes pārveidošanu Latvijas PSR Ministru Padomi*, ko 1946. gada 24. martā parakstīja LPSR Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs Augusts Kirhenšteins (1872–1963) un LPSR Augstākās Padomes Prezidija sekretārs Kārlis Prieže (1907–1977) un kas pamatots ar PSRS Augstākās Padomes 1946. gada 15. marta likumu *Par PSRS Tautas Komisāru Padomes pārveidošanu par PSRS Ministru Padomi un savienoto un autonomo republiku Tautas Komisāru Padomju pārveidošanu par savienoto un autonomo republiku Ministru Padomēm*. "Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par Latvijas PSR Tautas Komisariātu Padomes pārveidošanu Latvijas PSR Ministru Padomi", *Ciņa*, Nr. 71, 1946, 25. marts, 1. lpp.
- [157] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. l.p. Salīdzinot Alfona Novika un Nikolaja Kovaļčuka LKP CK nomenklatūras kadru personas lietas, var konstatēt, ka arī Nikolaja Kovaļčuka iecelšana LPSR valsts drošības ministra amatā datēta ar 1953. gada februāri. LVA, PA-15500. f., 2. apr., 1278. l. (Nikolaja Kovaļčuka LKP CK nomenklatūras kadru personas lieta), 2. l.p. otra puse (1953. gada 7. marta vadošo kadru uzskaites personas lapa).
- [158] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 10. l.p. (1944. gada 12. maija raksturojums, ko parakstīja LPSR Tautas Komisāru Padomes lietu pārvaldes kadru nodaļas priekšnieks O. Augusts).
- [159] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 10. l.p.
- [160] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 11. l.p. (1944. gada 29. jūnija raksturojums, ko parakstīja LKP CK sekretāra Jāņa Kalnbērziņa vietā (paraksta vietā norāde – "J. Kalnbērziņš" – aizkrāsota ar baltu) parakstījis K. Ozoliņš).
- [161] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 12. l.p. (raksturojums, ko bija paredzēts parakstīt LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam un kas bija sniegts, rekomendējot Alfonu Noviku kā deputāta kandidātu PSRS Augstākajai Padomei; dokumenta iespējamais sagatavošanas laiks – 1946. gads). LKP CK kadru uzskaites personas lietā ir identisks dokuments, kas ir ar pašrocīgu Jāņa Kalnbērziņa parakstu un vīzu. LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 14. l.p. (raksturojums, ko bija paredzēts parakstīt LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam; dokumenta iespējamais sagatavošanas laiks – 1946. gads).
- [162] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 12. l.p.
- [163] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 12. l.p.
- [164] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 12. l.p.
- [165] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 13. l.p. (1946. gada 4. jūnija raksturojums par Alfonu Noviku kā LPSRS valsts drošības ministru, ko parakstījis LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [166] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 13. l.p.
- [167] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 13. l.p.
- [168] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 15. l.p. (1946. gada raksturojums, kas sagatavots par Alfonu Noviku kā LPSRS valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [169] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 15. l.p.
- [170] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 15. l.p.
- [171] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 15. l.p.

- [172] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 16. lp. (raksturojums par Alfonu Noviku kā LPSRS valsts drošības ministru, ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš; nav norādes par laiku vai notikumu, kādēļ tas ir sagatavots).
- [173] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 16. lp.
- [174] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 16. lp.
- [175] "Ivans Ļebedevs", *Padomju Jaunatne*, Nr. 231, 1972, 25. novembris, 3. lpp.
- [176] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 17. lp. (1947. gada 16. jūnija raksturojums, kas sniegt par Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko LKP CK pirmā sekretāra Jāņa Kalnbērziņa vietā parakstīja otrais sekretārs Ivans Ļebedevs).
- [177] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 17. lp.
- [178] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 17. lp.
- [179] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 17. lp.
- [180] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 18. lp. (raksturojums, kas sniegts par Alfonu Noviku kā LPSRS valsts drošības ministru un ko 1949. gada 8. martā parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [181] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 19. lp.
- [182] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 19. lp.
- [183] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 19. lp.
- [184] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 19. lp.
- [185] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp. (1950. gada 20. februāra raksturojums, kas sniegts par ģenerālmajoru Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [186] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp.
- [187] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp.
- [188] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp.
- [189] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 21. lp.
- [190] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 24. lp. (LKP CK plēnuma nolēmums, kas pamatots ar 1952. gada 30. decembra protokolu Nr. 1 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [191] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 25. lp. (LKP CK plēnuma nolēmums, kas izriet no 1952. gada 22. septembra protokola Nr. 1, §2 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [192] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 3. lp. otra puse.
- [193] LVA, PA-15500, f., 2. apr., 1278. l., 2. lp. otra puse.
- [194] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 26. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1953. gada 3. marta protokola Nr. 32, §13 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [195] LVA, PA-15500, f., 2. apr., 1278. l., 2. lp.
- [196] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 27. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1953. gada 5. maija protokola Nr. 43, §31 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [197] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 28. lp. (LPSRS lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova 1953. gada 30. oktobra lūgums LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam; dokuments ir bez numura).
- [198] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 32. lp. (izziņa, kas sagatavota Alfona Novika virzībai par LPSR lauksaimniecības ministra vietnieka kadru jautājumos un ko bija paredzēts parakstīt LKP CK kadru uzskaites sektora vadītājam Zinaīdam Kozirevai un ko parakstīja LKP CK lauksaimniecības nodaļas instruktors Vasiljevs).
- [199] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 29. lp. (1954. gada 11. janvāra raksturojums, kas sniegts par Alfonu Noviku kā LPSR Lauksaimniecības un sagādes ministrijas vadošo kadru pārvaldes priekšnieku un šīs ministrijas kolēģijas locekli un ko parakstīja ministrs Aleksandrs Ņikonovs).
- [200] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 29. lp.
- [201] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 30. lp. (LPSRS lauksaimniecības un sagādes ministra Aleksandra Ņikonova 1954. gada 11. janvāra lūgums Nr. 51/ук LKP CK pirmajam sekretāram Jānim Kalnbērziņam).
- [202] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 31. lp. (LKP CK lauksaimniecības nodaļas sagatavotajā izziņā, ko parakstīja nodaļas vadītāja Vladimira Stroganova vietā vietnieks un LKP CK lauksaimniecības nodaļas kolhozu organizācijas sektora vadītājs A. Savickis).
- [203] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 31. lp.
- [204] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 31. lp.
- [205] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 31. lp.
- [206] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 32. lp.
- [207] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 33. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1954. gada 12. janvāra protokola Nr. 107, §58 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [208] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 34. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1956. gada 7. februāra protokola Nr. 4, §47 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [209] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 35. lp. (Atbilstoši LKP CK biroja nolējumam, kas izriet no 1956. gada 11. februāra protokola Nr. 1, §11 un ko parakstīja Nikolajs Bisenieks).
- [210] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 36. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1957. gada 22. februāra protokola Nr. 60, §21 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [211] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. lp.
- [212] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 37. lp. (LKP CK biroja nolēmums, kas izriet no 1957. gada 18. jūnija protokola Nr. 74, §16 un ko parakstīja pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).
- [213] Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija 1957. gada 20. jūnija dekrēts, ko parakstīja priekšsēdētāja vietnieks Ernsts Ameriks un sekretārs Kārlis Gailis, paredzēja iecel par LPSRS mežsaimniecības un

mežrūpniecības ministru Robert Zanderu, Ivana dēlu. "Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija DEKRĒTS Par b. R. I. Zandera iecelšanu par Latvijas PSR Mežsaimniecības un mežrūpniecības ministriju", *Cīņa*, Nr. 145, 1957, 21. jūnijs. 1. lpp.

[214] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 38. lp. (1960. gada 22. augusta izziņa, ko parakstīja LKP CK kadru uzskaites sektora vadītāja atvītotājs)

[215] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. lp.

[216] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 39. lp. (LPSR Ministru Padomes priekšsēdētāja Vitālija Rubeņa 1964. gada 16. novembra vēstule Nr. 13/292 LKP CK).

[217] "Vilis Kariss", *Cīņa*, Nr. 272, 1971, 23. novembris 3. lpp.

[218] Vārda atveide, piemēram, oficiāla dokumenta publikācijā vārds atveidots "Helēna". "Augsti apbalvojumi. PSRS Augstākās Padomes Prezidija DEKRĒTS par Latvijas PSR rūpniecības, lauksaimniecības un tirdzniecības pirmindnieku, zinātnes un kultūras darbinieku apbalvošanu ar PSRS ordeniem un medaļām", *Cīņa*, Nr. 239, 1965, 9. oktobris, 3. lpp.

[219] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 39.a lp. (LKP CK prezidija nolēmums, kas izriet no 1965. gada 26. janvāra protokola Nr. 48, §59, un ko parakstīja pirmais sekretārs Arvīds Pelše).

[220] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp.

[221] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. lp. otra puse.

[222] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2. lp. otra puse.

[223] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 8.–9. lp. (Alfons Noviks, Andreja dēls; biogrāfisks stāstījums).

[224] Žurgins, A. "Alfons Noviks", *Cīņa*, Nr. 15, 1946, 18. janvāris, 3. lpp.

[225] "Biedrs Alfons Noviks", *Cīņa*, Nr. 172, 1940, 31. decembris, 3. lpp.

[226] Silarājs, N. Alfons Noviks, *Padomju Jaunatne*, Nr. 41, 1950, 28. februāris, 2. lpp.

[227] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse.

[228] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse.

[229] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2., 8. lp.

[230] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2., 13. lp.

[231] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 3. lp.; "PSR Augstākās Padomes Prezidija dekrēts par Latvijas PSR lauksaimniecības, rūpniecības, zinātnes, kultūras un mākslas darbinieku apbalvošanu ar ordeniem un medaļām", *Padomju Jaunatne*, Nr. 110, 1946, 5. jūnijs, 2. lpp.

[232] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 3. lp.

[233] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 2., 19. lp.

[234] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 4. lp.

[235] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 3. lp.

[236] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 32. lp.

[237] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 5. lp. otra puse.

[238] LVA, PA-15500, 2. apr., 7786. l., 20. lp. (1950. gada 20. februāra raksturojums, kas sniegts par ģenerālmajoru Alfonu Noviku kā LPSR valsts drošības ministru un ko parakstīja LKP CK pirmais sekretārs Jānis Kalnbērziņš).

[239] "Miris Alfons Noviks", *Lauku Avīze*, Nr. 22, 1996, 15. marts.

[240] "A. Noviks, pārsūdzējais spriedumu", *Lauku Avīze*, Nr. 10, 1996, 2. februāris, 26. lpp.

Apskats *.pdf datnes veidā pieejams šeit. Plašāka informācija - Kristīne Jarinovska, +3712977788.

Saistītās ziņas:

Gints Zelmenis: 20. gadsimta astoņdesmito gadu «nepolitiskie» noziegumi okupētajā Latvijā un Valsts drošības komiteja 28.11.2017

Ineta Lipša: Valsts drošības komiteja valsts akciju sabiedrības «Intūrists» operatīvajā vadībā (1957-1992) 27.11.2017

Publicēta informācija par Ivara Godmaņa sadarbības fakta ar VDK pazudušās tiesas lietas meklēšanu 27.11.2017

Aldis Daugavvanags: Čekas loma kontrabandas izmeklēšanā (1945-1985). Atsevišķu piemēru analīze. 25.11.2017

Linards Muciņš: Nošaušana sevišķā kārtībā - PSRS noziegums pret ius cogens normām. Liepājas «Zilā brīnuma» piemērs. 21.11.2017

Tiesiskais skatpunkts: Latvijas Republikas informācijas atklātības kodols un VDK dokumenti. 20.11.2017

Kā bija jāvervē čekas aģentus? PSRS Valsts drošības komitejas instrukcija. 16.11.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Jāņa Vēvera Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 13.09.2017

Ieskats LPSR iekšlietu un valsts drošības ministra Nikolaja Kovaļčuka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 20.08.2017

Ieskats LPSR iekšlietu ministra Mihaila Drozda Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 15.08.2017

Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Jāņa Broliša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 22.07.2017

Lielā terora čekista, LPSR iekšlietu ministra Alberta Sieka Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 28.04.2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Jura Augusta Eglīša Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietas apskats 19.04.2017

Ieskats čekista, LPSR iekšlietu ministra Ivana Zujāna Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru lietā 11.04.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja Longina Avdjukeviča Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā 30.03.2017

Ieskats LPSR iekšlietu ministra un VDK darbinieka Bruno Šteinbrika LKP CK personas kadru lietā 22.03.2017

Čekista, LPSR iekšlietu ministra Vladimira Sējas LKP CK nomenklatūras lietas apskats 16.03.2017

Ieskats LPSR VDK priekšsēdētāja vietnieka Jāņa Trubiņa LKP CK nomenklatūras kadru lietā 04.03.2017

Ieskats LPSR Valsts drošības komitejas priekšsēdētāja Borisa Pugo LKP CK personas lietā 28.02.2017

LPSR VDK priekšsēdētāja Edmunda Johansona biogrāfiskās ziņas 12.02.2017

Mārcis Raudis: ieslodzīto dienasgrāmatas kā čekistu izpētes avots - Alfona Novika piemērs 11.02.2017

12/21/2017

Ieskats LPSR valsts drošības ministra Alfona Novika Latvijas Komunistiskās partijas CK nomenklatūras kadru personas lietā

Tweet

Patīk 0

Ieteikt

